

PRITARTA
Šiaulių miesto savivaldybės tarybos
2015 m. gegužės 7 d. sprendimui Nr. T-120

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2014 METŲ ATASKAITA**

Šiauliai, 2015

TURINYS

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA	3
II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS	4
III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA	6
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ	7
V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS	17
VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	27
VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ	35
VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS	46
IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS	49
X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS	49
XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS	50

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Šiaulių miesto savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2014 m. ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta, vadovaujantis 2008 m. birželio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 606 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos formos patvirtinimo“.

Šiaulių miesto savivaldybėje visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo BĮ Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Visuomenės sveikatos biuras), kurio veiklą koordinuoja Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Sveikatos skyrius. Visuomenės sveikatos biuras 2014 m. vykdė 19 valstybinių ir 6 savivaldybės visuomenės sveikatos programas. Vykdamas visuomenės sveikatos stiprinimą 2014 metais Šiaulių miesto gyventojams suorganizuoti 170 sveikatinimo renginiai, kuriuose dalyvavo 26291 dalyvių. Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra vykdyta 30 ikimokyklinio ugdymo, 29 bendrojo ugdymo mokyklose ir 1 profesinio mokymo įstaigoje. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai organizavo sveikatinimo renginius, konkursus, paskaitas, pamokas, diskusijas įvairiomis sveikatos stiprinimo temomis.

Vykdamas visuomenės sveikatos stebėseną surinkti 2013 m. demografiniai, socialiniai, gyventojų mirtingumo ir sergamumo, sveikatos priežiūros įstaigų veiklos, fizinės aplinkos rodikliai ir parengta Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2013 metų ataskaita. Gyventojų skaičius Šiaulių mieste mažėja kasmet, stebima gyventojų senėjimo tendencija. Per paskutinius dešimt metų Šiaulių mieste daugiausia žmonių miršta nuo kraujotakos sistemų ligų, piktybinių navikų ir dėl išorinių mirties priežasčių. Mirusieji nuo kraujotakos sistemos ligų sudaro daugiau nei pusę visų mirusiųjų, ir šis rodiklis mieste kasmet didėja. Šiaulių mieste 2013 m. augo sergamumas kraujotakos sistemos ligomis, jungiamojo audinio ir skeleto - raumenų sistemos ligomis, daugiau užregistruota traumų, apsinuodijimų ir kitų išorinių priežasčių padarinių.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigose 2014 m. aktyviau vykdytos gimdos kaklelio piktybinių navikų, atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio, asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei ir storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencinės programos, finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų.

Įgyvendinant 2014-2016 m. Šiaulių miesto savivaldybės strateginio veiklos plano Bendruomenės sveikatinimo programą, 2014 m. iš visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų finansuoti 67 sveikatinimo projektai siekiant sukurti ir gerinti sąlygas miesto bendruomenei sveikatininti ir 7 projektai siekiant mažinti socialinius sveikatos netolygumus.

Šiaulių miesto savivaldybės taryba priėmė 14 sprendimų, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius išleido 6 įsakymus visuomenės sveikatos priežiūros klausimais. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Sveikatos skyriaus vedėja organizavo 4 asmenų sergančių atvira plaučių tuberkulioze ir vengiančių gydytis būtinąjį hospitalizavimą.

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimai		
1.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-01-30 sprendimas Nr. T-20	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. kovo 30 d. sprendimo Nr. T-89 „Dėl Triukšmo prevencijos Šiaulių miesto viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.
2.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-01-30 sprendimas Nr. T-21	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mokamų paslaugų kainų patvirtinimo.
3.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-02-27 sprendimas Nr. T-59	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos sudarymo.
4.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-02-27 sprendimas Nr. T-60	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos sudarymo.
5.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-03-27 sprendimas Nr. T-93	Dėl pritarimo Šiaulių miesto savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2013 metų ataskaitai.
6.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-03-27 sprendimas Nr. T-94	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 20 d. sprendimo Nr. T-360 „Dėl konkurso organizavimo Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus pareigoms eiti“ pripažinimo netekusiu galios.
7.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-04-24 sprendimas Nr. T-99	Dėl pritarimo Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012 metų ataskaitai.
8.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-05-29 sprendimas Nr. T-139	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. rugpjūčio 23 d. sprendimo Nr. T-283 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo, nuostatų patvirtinimo ir vadovo“ pakeitimo.
9.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-07-03 sprendimas Nr. T-185	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. rugpjūčio 23 d. sprendimo Nr. T-283 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo, nuostatų patvirtinimo ir vadovo“ pakeitimo.
10.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-09-25 sprendimas Nr. T-297	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo.
11.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-09-25 sprendimas Nr. T-298	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendimo Nr. T-21 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mokamų paslaugų kainų patvirtinimo“ pakeitimo.
12.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-11-20 sprendimas Nr. T-363	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T-60 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos sudarymo“ pakeitimo.
13.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-11-20	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2015-2016

	sprendimas Nr. T-364	metų programos patvirtinimo.
14.	Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014-12-18 sprendimas Nr. T-386	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos patvirtinimo.
Šiaulių miesto savivaldybės direktoriaus įsakymai		
1.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-01-08 įsakymas Nr. A-26	Dėl darbo grupės sudarymo triukšmo valdymo įgyvendinimo Šiaulių mieste organizavimui.
2.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-02-14 įsakymas Nr. A-188	Dėl sveikatinimo projektų vertinimo komisijos sudarymo.
3.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-02-14 įsakymas Nr. A-198	Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. A-26 „Dėl darbo grupės sudarymo triukšmo valdymo įgyvendinimo Šiaulių mieste organizavimui“ pakeitimo.
4.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-03-06 įsakymas Nr. A-294	Dėl nukentėjusiojo nuo prekybos žmonėmis identifikavimo kortelės patvirtinimo.
5.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-05-22 įsakymas Nr. A-701	Dėl Šiaulių miesto paplūdimių naudojimo įteisinimo.
6.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-12-31 įsakymas Nr. A-1708	Dėl 2015-2018 metų sezoninio gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinės priežiūros, profilaktikos ir kontrolės priemonių plano patvirtinimo.
Sveikatos skyriaus vedėjo įsakymai		
1.	Sveikatos skyriaus 2014-02-05 įsakymas Nr. SSVI-1	Dėl būtinojo hospitalizavimo.
2.	Sveikatos skyriaus 2014-05-19 įsakymas Nr. SSVI-2	Dėl būtinojo hospitalizavimo.
3.	Sveikatos skyriaus 2014-05-19 įsakymas Nr. SSVI-3	Dėl būtinojo hospitalizavimo.
4.	Sveikatos skyriaus 2014-09-18 įsakymas Nr. SSVI-4	Dėl būtinojo hospitalizavimo.

III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Išoriniai veiksniai	Poveikis visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
Tarpinstitucinio (ar tarpsektorinio) bendradarbiavimo trūkumas vykdant visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.	Iš dalies neigiamas
Nepakankamai reglamentuota visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokyklose, sveikatos ugdymo veikla (nėra numatytų kontaktinių valandų, kurių metu visų amžiaus grupių mokiniai sistemingai gautų svarbiausias žinias sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos klausimais).	Iš dalies neigiamas
Nėra sukurtos ir įdiegtos kompiuterizuotos duomenų bazės – mokinių sveikatos rodiklių stebėsenai. Dalis visuomenės sveikatos priežiūros specialistų neturi techninės įrangos – kompiuterių, spausdintuvų. Dėl mažėjančio finansavimo švietimo ugdymo įstaigoms, specialistai neturi galimybių naudotis mokyklos kompiuterine technika.	Iš dalies neigiamas
Nėra sukurtos visuomenės sveikatos priežiūros specialisto kokybinio darbo įvertinimo sistemos.	Iš dalies neigiamas
Normatyvas vienam visuomenės sveikatos priežiūros specialistui vykdančiam visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose mokiniams ugdomiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo: viena specialisto pareigybė - 1000 mokinių gyvenamosiose vietovėse, turinčiose 3000 ir daugiau gyventojų programas (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 6 d. nutarimas Nr. 5)	Neigiamas

Vidiniai veiksniai	Poveikis visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
Žmogiškųjų išteklių stoka	Neigiamas
Bendrojo lavinimo mokyklų vadovų, pedagogų ir tėvų nepakankama samprata apie visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, vyrauja tradicinis požiūris į visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiklą, kuri tenkina medicinos poreikius, kai gydymo veiklos objektas yra mokinių susirgimai.	Iš dalies neigiamas
Savivaldybės gyventojų pasyvumas organizuojant ir įgyvendinant sveikos gyvensenos propagavimo priemones, nepakankamas dėmesys ir individuali atsakomybė už savo sveikatą.	Iš dalies neigiamas
Aštuntus metus veikiantis Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Gerėja visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimas savivaldybėje.	Teigiamas

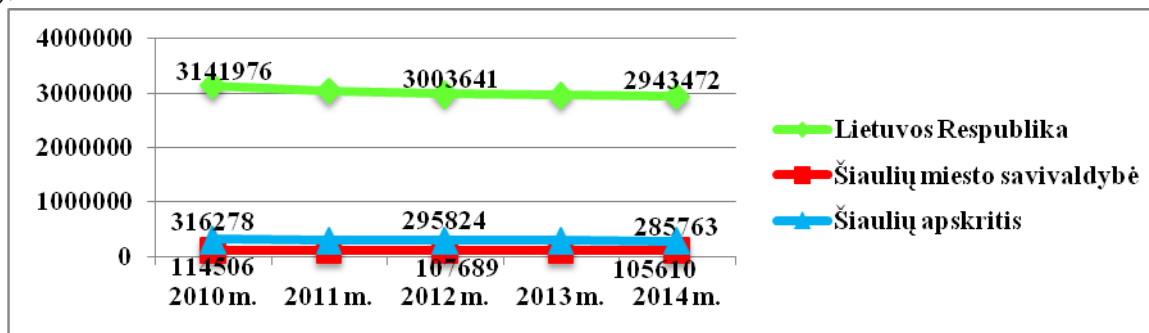
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Šiaulių miesto visuomenės sveikatos būklės duomenų analizė atlikta vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu, bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, savivaldybėms skirtomis visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymo rekomendacijomis. Stebimos šios sritys: demografinė ir socialinė ekonominė būklė, gyventojų sveikatos būklė, sveikatos priežiūros sistemos raida, fizinės aplinkos veiksniai.

Demografinė ir socialinė - ekonominė situacija

Gyventojų skaičius pastaruosius du dešimtmečius mažėja dėl aukšto mirtingumo lygio, per žemo gimstamumo lygio, neužtikrinančio kartų kaitos, jaunų darbingų žmonių oficialiosios ir nelegalios emigracijos, šeimos sampratos kitimo, kai šeimos kūrimas nukeliamas vėlesniam laikui ar iš viso nesiejamas su vedybomis, o neretai dėl išsilavinimo ar profesinės veiklos yra atsisakoma vaikų.

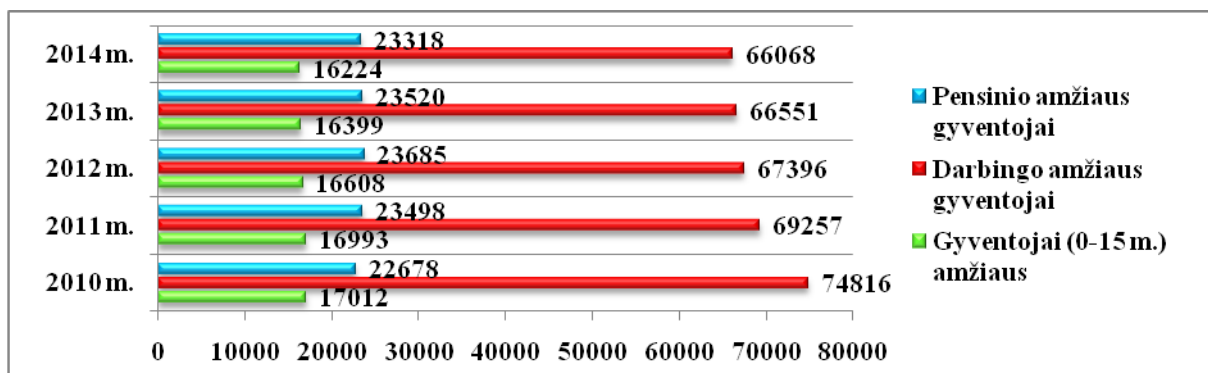
Per penkerius paskutinius metus gyventojų skaičius šalyje sumažėjo 198,5 tūkst. 2010 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 141,9 tūkst., 2012 m. pradžioje – 3 003,6 tūkst., 2014 m. pradžioje – 2 943,5 tūkst. gyventojų. Šiaulių mieste gyventojų skaičius sumažėjo 8,9 tūkst. 2010 m. pradžioje mieste gyveno 114 506, 2012 m. pradžioje – 107 689, 2014 m. pradžioje – 105 610 žmonių (žr. 1 pav.).

1 pav. Gyventojų skaičius Šiaulių miesto savivaldybėje, apskrityje ir Lietuvos Respublikoje 2010-2014 m. pradžioje (abs. sk.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

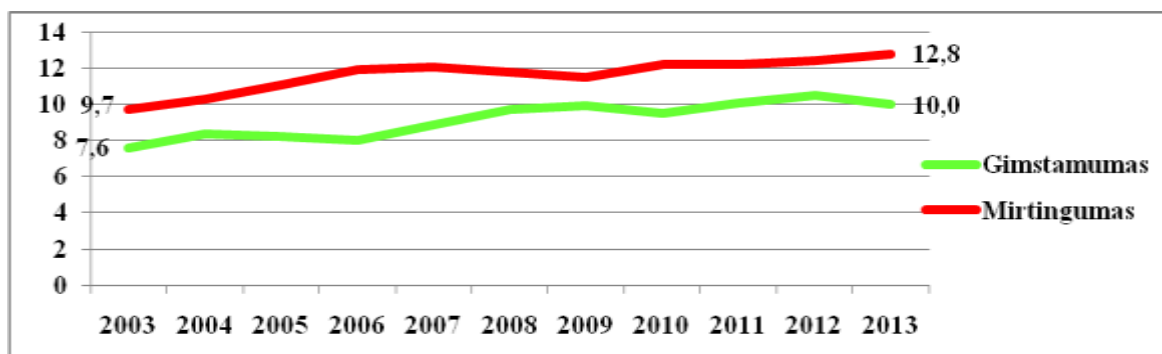
Dėl migracijos, nedarbo daugiausiai mažėjo darbingų asmenų. Lietuvoje 2012 m. pradžioje darbingų asmenų buvo 1 850 732, 2013 m. pradžioje – 1 833 930, o 2014 m. pradžioje – 1 820 517. Šiaulių mieste 2012 m. pradžioje darbingų asmenų buvo 67 396, 2013 m. pradžioje – 66 551, 2014 m. pradžioje – 66 068. Dėl per žemo gimstamumo lygio, migracijos vaikų skaičius taip pat kiekvienais metais mažėjo. Šalyje 2012 m. pradžioje asmenų nuo 0 – 15 m. amžiaus buvo 484 016, 2013 m. pradžioje – 470 813, 2014 m. – 463 251. Šiauliuose 2012 m. pradžioje vaikų skaičius siekė 16 794, 2013 m. pradžioje – 16 399, 2014 m. pradžioje – 16 224. Nuo 2013 m. pradžios stebimas ir pensinio amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas. Lietuvoje 2012 m. pradžioje pensinio amžiaus asmenų buvo 673 010, 2013 m. pradžioje jų skaičius siekė 667 102, o 2014 m. pradžioje – 659 704. Šiaulių mieste 2012 m. pradžioje pensinio amžiaus gyventojų skaičius siekė 23 685, 2013 m. pradžioje - 23 520, 2014 m. pradžioje – 23 318 (žr. 2 pav.).

2 pav. Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes Šiaulių miesto savivaldybėje 2010-2014 m. pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Mirtingumas. Kasmet mažėjant nuolatinių gyventojų skaičiui, esant per mažam gimstamumo lygiui ir senstant populiacijai, mirtingumo rodikliai auga. Nuo trečiojo tūkstantmečio pradžios mirtingumas Šiaulių mieste susilygino su gimstamumu. Per dešimtmetį mirtingumo rodiklis mieste visada buvo didesnis už gimstamumo rodiklį. 2013 m. Šiauliuose gimstamumas siekė 10,0/1 000 gyv., o mirtingumas - 12,8/1 000 gyv. (žr. 3 pav.).

3 pav. Gimstamumo ir mirtingumo dinamika Šiaulių miesto savivaldybėje 2003-2013 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Natūralaus gyventojų prieaugis – skirtumas tarp gimstamumo ir mirtingumo rodiklių. Nuo trečiojo tūkstantmečio pradžios šis rodiklis Šiaulių mieste yra neigiamas.

Vertinant gyventojų sveikatą labai svarbus rodiklis yra kūdikių iki 1 metų mirtingumas, kuris realiai atspindi šalies socialinę – ekonominę situaciją bei sveikatos priežiūros kokybę. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Šiaulių mieste 2010 m. šis rodiklis siekė 5,6/1 000 gimusių, 2011 m. ir 2012 m. sumažėjo perpus ir siekė 1,8 /1 000 gimusių. 2013 m. Šiauliuose kūdikių mirtingumas padidėjo (rodiklis siekė 2,8/1 000 gimusių).

Nėščiųjų, gimdyvių ir naujagimių sveikata – prioritetinė sveikatos priežiūros sritys. Būsimų kartų sveikata bei gerovė priklauso nuo šiandienos mamų bei vaikų sveikatos. Sveiko vaiko gimimas bei jo sveikatos išsaugojimas vaikystėje sukuria optimalias sąlygas gerai žmogaus sveikatai visą likusį jo gyvenimą, todėl mamos ir vaiko sveikata turi būti svarbus prioritetas visos šalies sveikatos politikai. Daugiau nei pusę Šiaulių miesto gyventojų sudaro moterys, iš kurių 24,1 proc. yra vaisingo amžiaus (15 - 49 m.). Šiaulių mieste 2001 - 2006 m. gimusiųjų skaičius kito netolygiai. 2007 - 2009 m. jų skaičius augo (2007 m. gimė 1 058, 2009 m. – 1 138 naujagimiai). 2010 m. gimusiųjų (1 066) skaičius mažėjo, o nuo 2011 m. vėl pradėjo didėti (2011 m. gimė 1 094, o 2012 m. – 1 127 naujagimiai). 2013 m. Šiauliuose gimusiųjų skaičius sumažėjo ir siekė 1 062. Daugiausia šalyje ir Šiaulių mieste pastarąjį dešimtmetį gimdė 25 - 29 m. amžiaus moterys. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, Šiaulių mieste 2013 m. vaikų, sulaukusių vienerių metų buvo 1 208, iš jų: iki 3 mėn. maitinti krūtimi (išimtinai tik motinos pienu)

buvo 445 (36,8 proc.) kūdikiai, iki 6 mėn. maitinti krūtimi (išimtinai tik motinos pienu) buvo 240 (19,9 proc.) kūdikių.

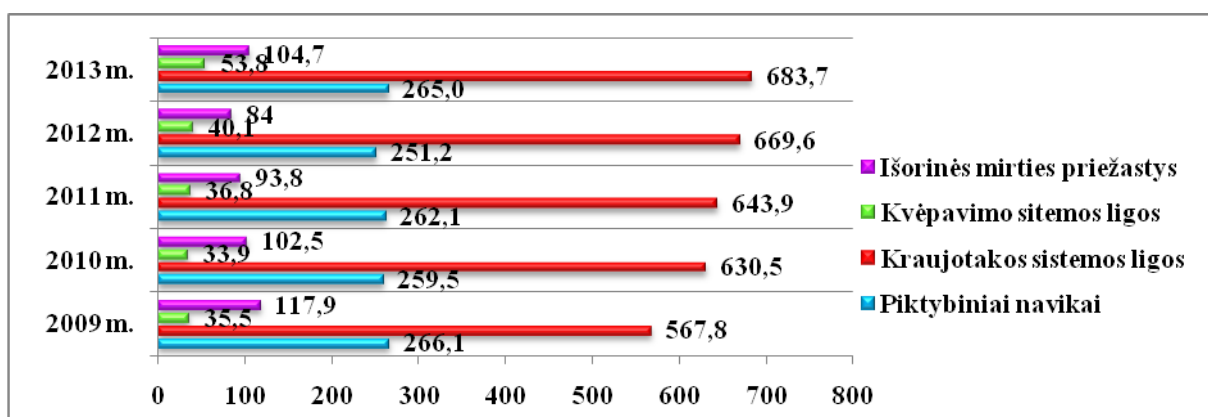
Lietuvoje aborto problema nėra plačiai ir nuodugniai ištirta. Moters sprendimą pasirinkti abortą dažnai lemia asmeninės (nenoras gimdyti, auginti vaiką, prarasti asmeninę laisvę, priverstinai susieti gyvenimą su vaiko tėvu) ar socialines (nėra lėšų išauginti dar vieną vaiką) indikacijos. Stokojama ir kokybiškų gydytojo konsultacijų dėl šeimos planavimo, kontracepcijos priemonės yra brangios, ne visada neprieinamos, mažas pajamas gaunančioms šeimoms, moterims.

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, pastaraisiais metais dirbtinių abortų skaičius šalyje mažėjo. Šiaulių mieste nuo 2010 m. šių abortų skaičius kasmet auga. 2010 m. dirbtinių abortų skaičius siekė 297, 2011 m. - 295. 2012 m. mieste buvo atlikti 355, o 2013 m. - 365 dirbtiniai abortai pagal moters norą. Dėl lytiškumo ugdymo stokos ir nepakankamo efektyvumo ugdymo įstaigose, per menko tėvų vaidmens, nepalankios sociokultūrinės aplinkos šeimoje susidaro prielaidos nesaugiai lytinei paauglių elgsenai. Neramina tai, kad dirbtiniai abortai daromi nepilnametėms ir, kad jos dažnai nutraukia savo pirmąjį nėštumą. 2012 m. iš keturiolikos 15 - 17 m. amžiaus merginų atliktų abortų, dešimt buvo pirmojo nėštumo nutraukimas. 2013 m. šios amžiaus grupės moterims atlikti 23 dirbtiniai abortai, dvidešimt viena 15 - 17 m. amžiaus mergina nutraukė savo pirmąjį nėštumą.

Gyventojų racionalus ir efektyvus užimtumas nacionaliniu mastu išreiškiamas pasiektais ekonominiais ir socialiniais rezultatais - darbo našumo lygiu, sukurtu nacionaliniu vidaus produktu, vidutine gyvenimo trukme ir kitais rodikliais. Užimtumas priklauso nuo lyties, amžiaus, išsilavinimo. Gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis, 2011 m. Šiaulių mieste dirbo 50,6 tūkst. gyventojų. 2012 m. dirbančiųjų skaičius mažėjo ir mieste siekė 50,4 tūkst. 2013 m. Šiauliuose (53,0 tūkst.) užimtųjų gyventojų skaičius augo. Šiaulių mieste per dešimtmetį mažiausias bedarbių skaičius buvo 2006 - 2007 m. (1,7 tūkst.), didžiausias – 2010 m. (10,4 tūkst.). 2012 m. bedarbių skaičius mieste sumažėjo ir siekė 6,1 tūkst., o 2013 m. – 5,4 tūkst.

Gyventojų sveikatos būklė

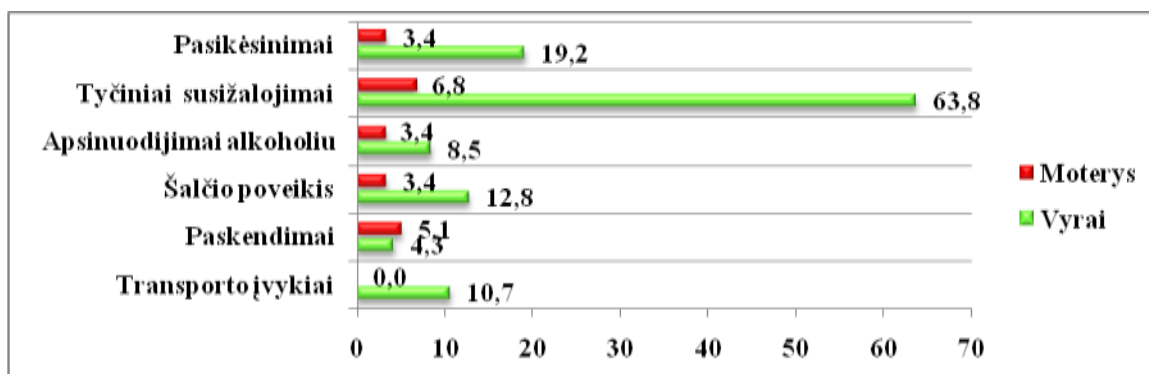
Mirtingumas nuo pagrindinių mirties priežasčių. Per paskutinius dešimt metų Lietuvoje, Šiaulių mieste ir apskrityje daugiausia žmonių mirė nuo kraujotakos sistemų ligų, piktybinių navikų ir dėl išorinių mirties priežasčių (savižudybių, transporto įvykių, apsinuodijimų alkoholiu, paskendimų, sušalimų). Apžvelgiant mirties priežasčių struktūrą 2009 - 2013 m. Šiaulių mieste matyti, kad nuo 2010 m. kasmet augo mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. 2010 m. šis rodiklis siekė 630,5/100 000 gyv., 2011 m. - 643,3/100 000 gyv., 2012 m. padidėjo iki 669,6/100 000 gyv., o 2013 m. rodiklis jau siekė 683,7/100 000 gyv. Mirtingumas nuo piktybinių navikų mieste per laikotarpį kito netolygiai. 2010 m. šis rodiklis (259,5/100 000 gyv.) mažėjo, 2011 m. didėjo – 262,1/100 000 gyv., 2012 m. vėl mažėjo - 251,2/100 000 gyv., o 2013 m. vėl didėjo – 265,0/100 000 gyv. Mirtingumas Šiauliuose dėl išorinių mirties priežasčių 2010 - 2012 m. mažėjo. 2010 m. rodiklis siekė 102,5/100 000 gyv., 2012 m. nukrito iki 84,0/100 000 gyv. 2013 m. vėl pradėjo augti (rodiklis siekė 104,7/100 000 gyv.) (žr. 4 pav.).

4 pav. Mirties priežasčių struktūra Šiaulių miesto savivaldybėje 2009-2013 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Lyginant išorinių mirties priežasčių struktūrą Šiaulių mieste 2013 m. pagal lytį matyti, kad vyrų nusižudė 7,5 karto daugiau nei moterų (vyrų rodiklis siekė 63,8/100 000 gyv., moterų – 6,8/100 000 gyv.), 4,5 karto daugiau vyrų (19,2/100 000 gyv.) nei moterų (3,4/100 000 gyv.) pasikėsino nužudyti, 3 kartus daugiau vyrų (12,8/100 000 gyv.) nei moterų (3,4/100 000 gyv.) sušalo, 2 kartus daugiau vyrų (8,5/100 000 gyv.) nei moterų (3,4/100 000 gyv.) mirė apsinuodiję alkoholiu. Mieste 2013 m. tik vyrai (10,7/100 000 gyv.) žuvo transporto įvykiuose (žr. 5 pav.).

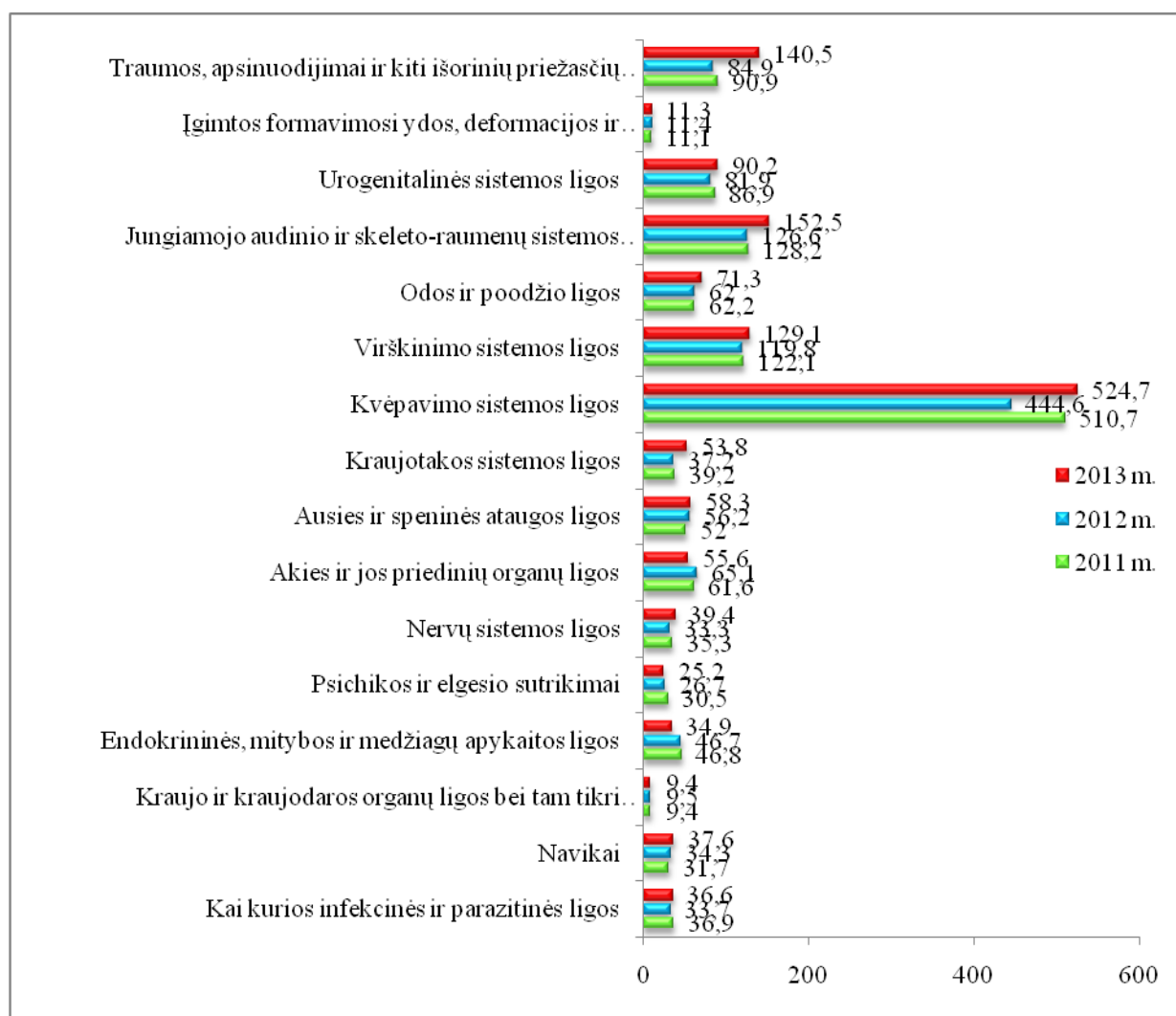

5 pav. Išorinių mirties priežasčių struktūra Šiaulių miesto savivaldybėje 2013 m., lyginant pagal lytį (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Gyventojų sergamumas - tai naujai nustatytų ligų atvejų skaičius per tam tikrą laikotarpį tarp tam tikros teritorijos gyventojų. Duomenys apie sergamumą tam tikromis ligomis yra labai svarbūs vertinant gyventojų sveikatą, nustatant prioritines sveikatos problemas. Nuolat analizuojami sergamumo duomenys leidžia prognozuoti pokyčius, skatina visuomenės mokslo plėtotę. Gyventojų sergamumą didžia dalimi lemia gyvenamosios, darbo, fizinės ir socialinės aplinkos veiksniai.

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2012 m. Šiaulių miesto ambulatorines ir stacionarines paslaugas teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose buvo užregistruoti 144 002, o 2013 m. – 164 033 sergantys asmenys kuriems diagnozuota bent viena liga ar susirgimas. 2012 m., kaip ir 2011 m. (nors 2012 m. šių sistemų ligų registruota mažiau) daugiausia užregistruota asmenų, sirgusių kvėpavimo (444,6/1 000 gyv.), jungiamojo audinio ir skeleto - raumenų (126,6/1 000 gyv.), virškinimo (119,8/1 000 gyv.) sistemos ligomis, traumos, apsinuodijimai ir kiti išorinių priežasčių padariniai sudarė 84,9/1 000 gyv. 2013 m. daugiausia užregistruota susirgimų kvėpavimo (524,7/1 000 gyv.), jungiamojo audinio ir skeleto - raumenų (152,5/1 000 gyv.), virškinimo (129,1/1 000 gyv.) sistemos ligomis. Traumos, apsinuodijimai ir kiti išorinių priežasčių padariniai sudarė 140,5/1 000 gyv. (žr. 6 pav.).

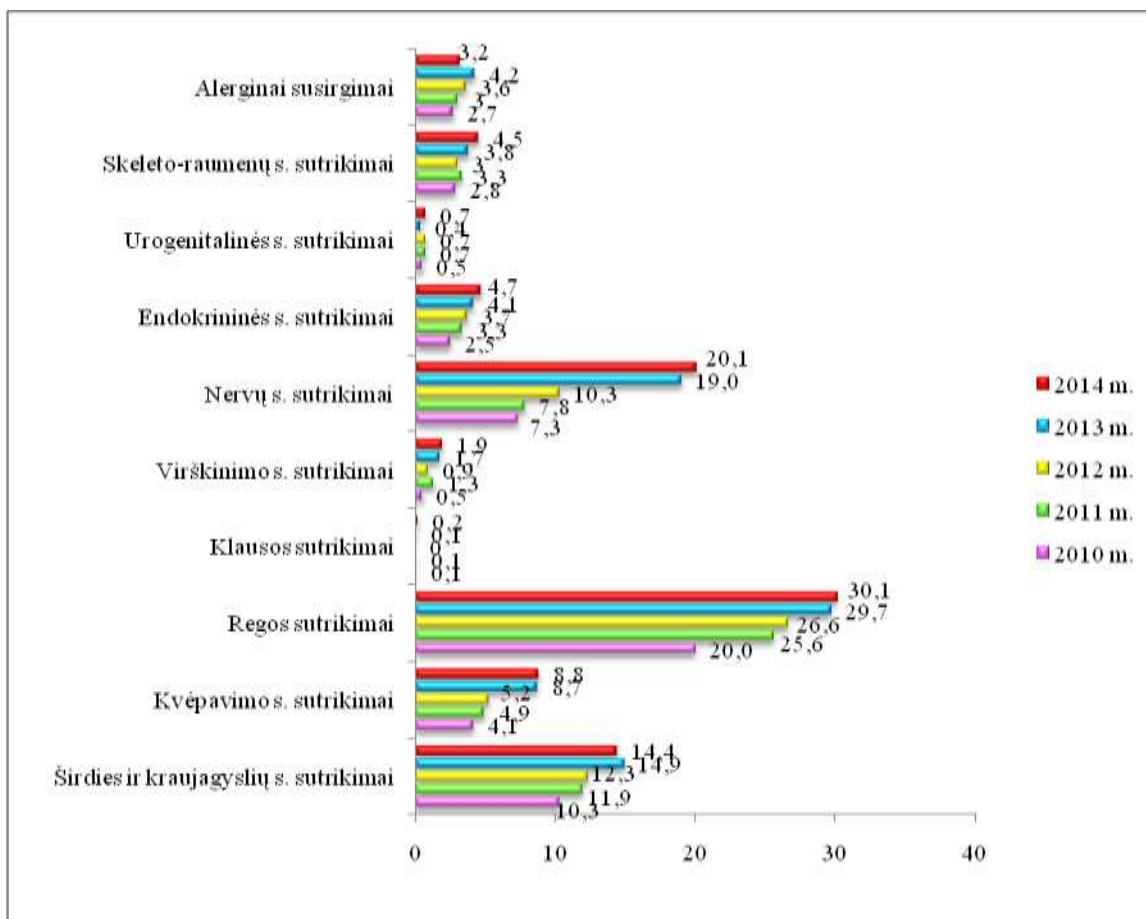

6 pav. Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų sergamumas 2011-2013 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Vaikų sveikata. Mokslininkai, tyrinėjantys vaikų sveikatą, pastaraisiais metais pastebi, kad šalyje mažėja geros sveikatos vaikų, o daugėja turinčių įvairių sveikatos sutrikimų ir sergančių lėtinėmis ligomis. Daugumos lėtinių ligų rizikos veiksniai yra susiję su vaiko gyvenimo būdu, įpročiais, kurie formuojasi vaikystėje, bendraujant su artimais žmonėmis. Tuo laikotarpiu suformuotos elgsenos ir gyvenenos nuostatos turi labai didelės reikšmės vėlesnei vaiko gyvenimo kokybei.

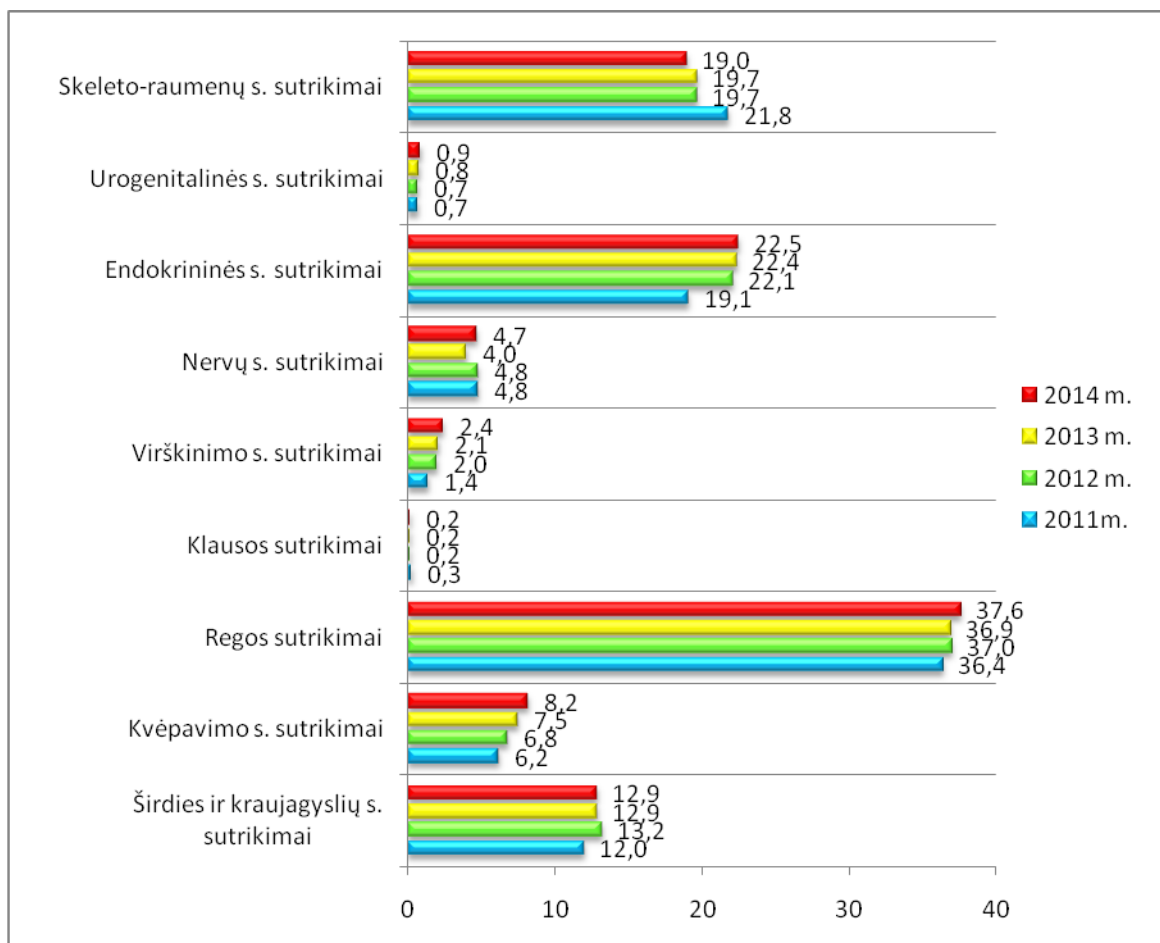
Apžvelgiant 2010 – 2014 m. laikotarpį matyti, kad sutrikimų skaičius kasmet po truputį augo visose organizmo sistemose. 2010 m. kas penktam Šiaulių ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikui buvo nustatytas regos sutrikimas, kas dešimtam vaikui - širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimas, kas keturioliktam vaikui - nervų sistemos sutrikimas. 2012 m. regos sutrikimai nustatyti dažniau nei kas ketvirtam ikimokykliniui, širdies ir kraujagyslių sutrikimai – kas aštuntam, nervų sistemos sutrikimai – kas dešimtam, kvėpavimo sistemos sutrikimai – kas devynioliktam vaikui. 2014 m. sutrikimų skaičius padidėjo. Regos sutrikimą turėjo kas trečias, nervų sistemos sutrikimą – kas penktas, širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimą – kas septintas, kvėpavimo sistemos sutrikimą – kas vienuoliktas Šiaulių ikimokyklinio ugdymo įstaigos vaikas. Mažiausiai buvo nustatyta urogenitalinės sistemos, virškinimo sistemos ir klausos sutrikimų (žr. 7 pav.).

7 pav. Visų profilaktiškai patikrintų ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sergamumas pagal ligų klasifikaciją 2010–2014 m. (proc.)

Šaltinis: Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Šiaulių miesto bendrojo lavinimo mokyklų mokinių skaičius kasmet mažėja. Tik kas trečias sveikatą patikrinęs mokinyas buvo sveikas. Apžvelgiant ketverių metų mokinių profilaktinių sveikatos patikrinimų duomenis matyti, kad dažniau nei kas trečias vaikas turėjo regos sutrikimą, beveik kas ketvirtas – endokrininės sistemos sutrikimą, kas penktas – skeleto-raumenų sistemos sutrikimą, kas septintas - širdies ir kraujagyslių sistemos sutrikimą (žr. 8 pav.).

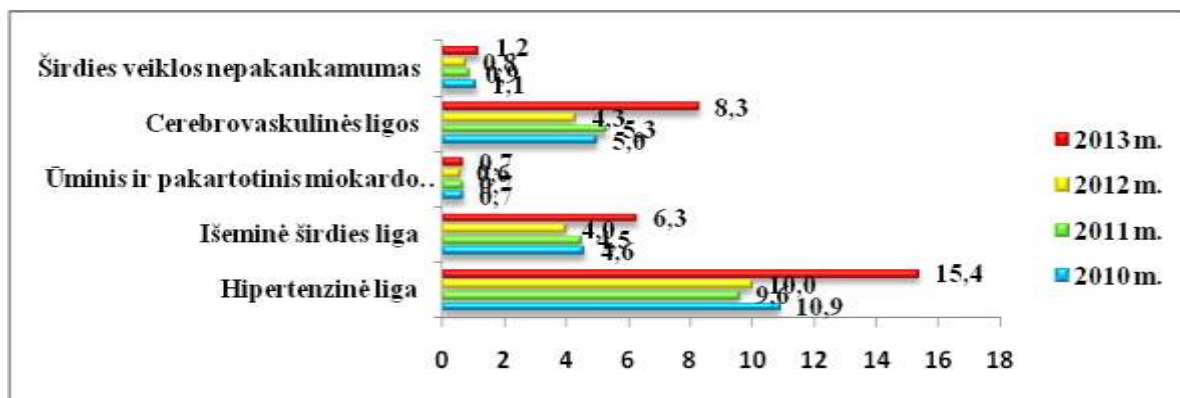

8 pav. Profilaktiškai pasitikrinusių mokinių sveikatos sutrikimai, lyginant pagal metus (proc.)

Šaltinis: Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Širdies ir kraujagyslių ligos yra viena svarbiausių ne tik medicinos, bet ir socialinių problemų. Didesnę riziką susirgti kraujotakos sistemos ligomis turi asmenys, kurie rūko, neracionaliai maitinasi, nesaikingai vartoja alkoholį, yra nepakankamai fiziškai aktyvūs, patiria nuolatinį ar stiprų stresą. Duomenys ir tarptautiniai moksliniai tyrimai rodo, kad profilaktinėmis priemonėmis, šalinant su mityba ir gyvenimo būdu susijusius rizikos veiksnius (mažinant hipertenzijos, hipercholesterolemijos, rūkymo, netinkamos mitybos, piktnaudžiavimo alkoholiu, antsvorio ir fizinės veiklos stokos paplitimą), būtų galima išvengti daugiau nei 50 proc. širdies ir kraujagyslių sistemos ligų.

2012 m. Šiaulių mieste, ambulatorines paslaugas teikiančiose asmens priežiūros įstaigose, užregistruoti 3 988 nauji (sirgo 2 328 moterys ir 1 660 vyrų.), o 2013 m. - 5 703 (sirgo 3 383 moterys ir 2 320 vyrų) sergamumo kraujotakos sistemos ligomis atvejai. 2012 m. hipertenzine liga sirgo 1 067 (10,0/1000 gyv.) Šiaulių miesto gyventojai, tai yra 24 gyventojais daugiau nei 2011 m. Nežymiai 2012 m. sumažėjo sergamumas širdies veiklos nepakankamumu, ūminiu ir pakartotiniu miokardo infarktu, išemine širdies liga ir cerebrovaskulinėmis ligomis 2013 m. hipertenzine liga sirgo 1 632 (15,4/1 000 gyv.) Šiaulių miesto gyventojai, tai yra 565 gyventojais daugiau nei 2012 m. Padidėjo sergamumas cerebrovaskulinėmis (8,3/1 000 gyv.) ir išemine širdies (6,3/1 000 gyv.) ligomis. Nežymiai 2013 m. padidėjo sergamumas širdies veiklos nepakankamumu bei ūminiu ir pakartotiniu miokardo infarktu (žr. 9 pav.).

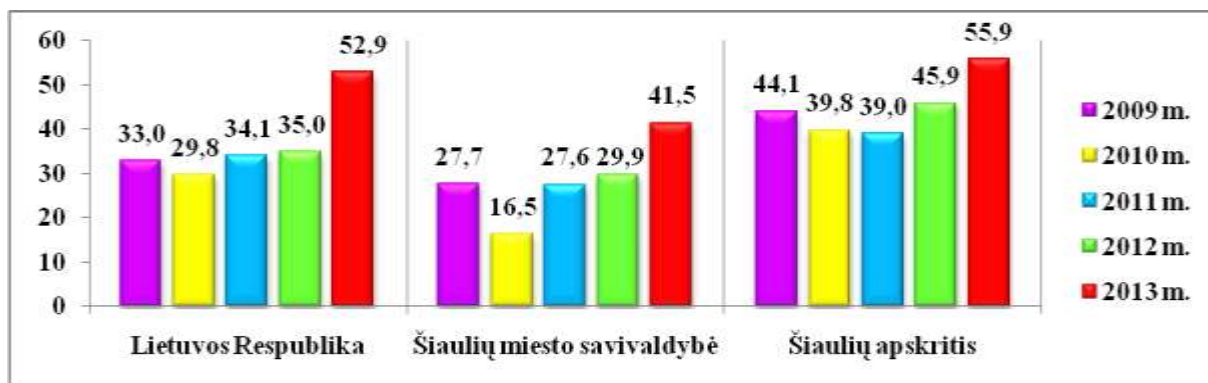

9 pav. Sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Šiaulių miesto savivaldybėje 2010-2013 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Šiaulių mieste 2012 m. užregistruoti 31 538 gyventojai (1 131 gyventojais mažiau nei 2011 m.) susirgę ūmiomis užkrečiamomis ligomis. Didžiąją dalį (92,9 proc.) visų susirgimų sudaro ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos (ŪVKTI) (29 314 atv.). Kitų epidemiologiškai valdomų infekcijų užregistruota 6,8 proc. (2 150 atv.), gripo 0,3 proc. (74 atv.). Šiauliuose 2013 m. įregistruoti 35 305 Šiaulių miesto gyventojai (3 767 gyventojais daugiau nei 2012 m.) susirgę ūmiomis užkrečiamomis ligomis. Kaip ir kasmet, didžiąją dalį (91,1 proc.) visų susirgimų sudarė ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos (ŪVKTI) (32 157 atv.). Kitų epidemiologiškai valdomų infekcijų užregistruota 4,8 proc. (1 709 atv.), o gripo 4,1 proc. (1 439 atv.).

Tuberkuliozė (TB) - labiausiai išplitusi visame pasaulyje užkrečiamoji liga. Šios ligos plitimui prielaidas sudaro: blogos gyvenimo ir sanitarinės - higieninės sąlygos, nevisavertė mityba, girtavimas, nedarbas, gyventojų migracija, skurdas, priklausomybė nuo narkotikų, ŽIV infekcija. 2013 m. Šiauliuose sergamumas tuberkulioze toliau didėjo, tačiau neviršijo nei šalies, nei apskrities sergamumo rodiklio. Šiaulių mieste užregistruoti 44 (sirgo 31 vyras ir 13 moterų) nauji plaučių tuberkuliozės atvejai (žr. 10 pav.). Taip pat 2013 m. užregistruoti ir 4 ekstrapulmoninės tuberkuliozės atvejai.

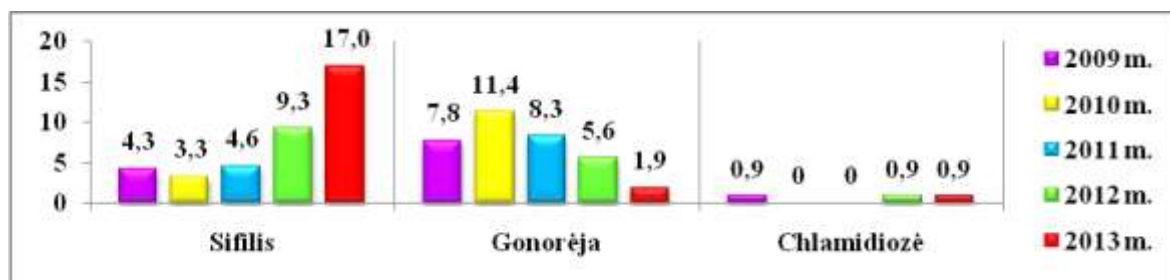
10 pav. Sergamumas plaučių tuberkulioze Šiaulių miesto savivaldybėje, apskrityje ir Lietuvos Respublikoje 2009-2013 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Šiaulių visuomenės sveikatos centras

Lytiniu būdu plintančios ligos (LPL) yra vienos iš labiausiai paplitusių užkrečiamųjų ligų pasaulyje. Šių ligų paplitimo veiksniai yra įvairūs: socialiniai - ekonominiai (urbanizacija, migracija, turizmas), demografiniai (vidutinės gyvenimo trukmės ilgėjimas, ankstyvas lytinis gyvenimas) elgsenos (tradicinių normų ir draudimų susilpnėjimas, moterų emancipacija), medicininiai (ligų sukėlėjų atsparumo vaistams padidėjimas, savigyda, nepakankamas infekcinių židinių išaiškinimas), socialiniai - kultūriniai (tėvų įtakos vaikams sumažėjimas, požiūrio į lytines normas pokyčiai, alkoholio, narkotikų vartojimas, prostitucija).

2012 m. sergamumo sifiliu rodiklis Šiaulių mieste (9,3/100 000 gyv.), lyginant su 2008 (4,3/100 000 gyv.) ir 2011 m. (4,6/100 000 gyv.) padidėjo, o sergamumo gonorėja rodiklis nuo 11,4/100 000 gyv. 2010 m. sumažėjo iki 5,6/100 000 gyv. 2013 m. sergamumo sifiliu rodiklis Šiaulių mieste (17,0/100 000 gyv.), lyginant su 2008 - 2012 m. padidėjo, o sergamumo gonorėja rodiklis sumažėjo iki 1,9/100 000 gyv. 2013 m. chlamidioze sirgo 1 (0,9/100 000 gyv.) gyventojas (žr. 11 pav.). 2012 m. užregistruoti 6 nauji ŽIV (5 vyrai ir 1 moteris) susirgimo atvejai. Lyginant su 2011 m. ŽIV naujų atvejų skaičius sumažėjo dvigubai. 2013 m. Šiaulių mieste užregistruota 14 naujų ŽIV atvejų, lyginant su 2012 m. atvejų skaičius išaugo daugiau nei du kartus.

11 pav. Sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis Šiaulių miesto savivaldybėje 2009-2013 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras

Psichikos sveikata yra neatsiejama bendrosios sveikatos priežiūros dalis. Visuomenės psichikos sveikatai didelės įtakos turi biologiniai (paveldimumas, fizinė negaliai), socialiniai (nedarbas, skurdas) ir psichologiniai (nuolatinis stresas, piktnaudžiavimas psichotropinėmis medžiagomis) veiksniai.

2012 m. Šiaulių mieste buvo užregistruoti 2 864 asmenys, sergantys psichikos ir elgesio sutrikimais, tai sudarė 2 674,6/100 000 gyv. Psichologinės raidos sutrikimams teko 1 113,2/100 000 gyv., elgesio ir emocijų sutrikimams, prasidedantiems vaikystėje ir paauglystėje - 386,6/100 000 gyv., nuotaikos sutrikimams - 180,2/100 000 gyv. 2013 m. Šiaulių mieste buvo užregistruotas 2 671 asmuo, sergantis psichikos ir elgesio sutrikimais (2 518,9/100 000 gyv.). Psichologinės raidos sutrikimams teko 695,0/100 000 gyv., elgesio ir emocijų sutrikimams, prasidedantiems vaikystėje ir paauglystėje - 299,9/100 000 gyv., nuotaikos sutrikimams - 216,0/100 000 gyv.

Šiaulių mieste 2012 m. įvyko 161 eismo įvykis (15,0/10 000 gyv.), kurių metu 6 (0,6/10 000 gyv.) žmonės žuvo ir 177 (16,5/10 000 gyv.) buvo sužeisti. Lyginant su 2011 m., eismo įvykių skaičius padidėjo 15,4 proc., trigubai padidėjo žuvusiųjų skaičius. Šiaulių mieste 2013 m. įvyko 165 eismo įvykiai (15,6/10 000 gyv.), kurių metu 1 (0,1/10 000 gyv.) žmogus žuvo ir 194 (18,3/10 000 gyv.) buvo sužeisti. Šiaulių apskrityje įvyko 366 (12,7/10 000 gyv.) eismo įvykiai, kurių metu 14 (0,5/10 000 gyv.) žmonių žuvo ir 440 (15,3/10 000 gyv.) buvo sužeisti. Šiaulių miesto eismo įvykių ir sužeistų asmenų rodikliai pralenkė Šiaulių apskrities ir šalies rodiklius.

Profesinės ligos išsivysto ilgesnį laiką išdirbus kenksmingomis sąlygomis. Nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų mastą galima paaiškinti darbuotojų, ypač jaunų, patirties stoka, fiziniu ir psichologiniu nebrandumu, sveikatos ir saugos problemų nepakankamu suvokimu taip pat darbdavių aplaidumu, neužtikrinant tinkamo darbuotojų mokymo, priežiūros ir apsaugos bei nesuteikiant tinkamų darbo sąlygų. Profesinių ligų registro duomenimis, 2013 m. Šiaulių mieste 4 asmenims nustatytos profesinės ligos (3,8/100 000 užimtų gyventojų) (4 vyrams), 2012 m. nustatytos 6 profesinės ligos (11,9/100 000 užimtų gyventojų) (5 moterims ir 1 vyrui), 2011 m. buvo nustatyti 5 profesiniai susirgimai. Šiaulių mieste 2013 m. įvyko 109 nelaimingi atsitikimai darbe: 3 mirtini, 6 sunkūs ir 100 lengvų. 2012 m. įvyko 116 nelaimingų atsitikimų darbe (3 mirtini, 6 sunkūs ir 107 lengvi). 2011 m. mieste įvyko 140 nelaimingų atsitikimų darbe (127 lengvi, 8 sunkūs ir 5 mirtini).

Sveikatos priežiūros įstaigų raida. Šiaulių mieste sveikatos priežiūros įstaigose dirbančių specialistų didžiausią dalį sudarė specialistai su aukštesniu ar aukštesniojo medicinos išsilavinimu (ne gydytojai), mažiausią - odontologai. Visų privačiai dirbančių medikų skaičius kasmet augo.

2012 m. apsilankymai pas gydytojus siekė jau 1 127,2 tūkst. ir sudarė 10,5 karto vienam gyventojui. 2013 m. apsilankymai pas gydytojus Šiauliuose išaugo iki 1 144,4 tūkst. ir siekė 10,8 karto vienam gyventojui. Miesto gyventojai per metus vidutiniškai 6,8 karto lankėsi pas šeimos gydytoją ir 4,0 kartus pas gydytojus specialistus.

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, per pastaruosius penkerius metus Lietuvoje, Šiaulių mieste ir apskrityje greitosios medicinos pagalbos suteiktų paslaugų skaičius augo. Daugiausia greitoji medicinos pagalba buvo teikta dėl ūmių susirgimų ir būklių, nelaimingų atsitikimų, gimdyvių ir ligonių pervežimų.

Fiziniai aplinkos veiksniai

Aplinkos oro kokybės stebėjimas. Oro tarša yra apibūdinama kaip medžiagų, kenksmingų žmonėms bei kitiems organizmams arba pažeidžiančių aplinką, išmetimas į atmosferą. Oro teršėjai - pramonės, energetikos (katilinės, šiluminės elektrinės) objektai, tai stacionarus taršos šaltiniai, bei transportas – mobilus taršos šaltinis. Oro taršos poveikis sveikatai priklauso nuo teršalų tipo, koncentracijos kiekio aplinkoje, poveikio trukmės bei kiekvieno žmogaus individualaus jautrumo. Teršalai gali dirginti kvėpavimo takus bei įtakoti sergamumą kvėpavimo bei širdies ir kraujagyslių sistemų ligomis.

Valstybinio oro monitoringo duomenimis, 2013 m. kietųjų dalelių KD_{10} koncentracija 49 paras viršijo 24 val. ribinę vertę ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Lyginant su 2012 m. tyrimų duomenimis, dienų skaičius, kada buvo viršijamos KD_{10} paros ribinės vertės, 2013 m. padidėjo 14 parų. Dujinių teršalų (CO , NO_2 , SO_2 , O_3) koncentracijos miesto aplinkos ore neviršijo ribinių verčių. Žiemos sezono metu didžiausia kompleksinė oro tarša, patenkanti į vidutiniškai užterštos teritorijos kategoriją, gauta centrinėje miesto dalyje Rūdės g., Žaliūkių g. aplinkoje, Pramonės g. - Tilžės g. sankryžos aplinkoje, rytinėje miesto dalyje Pramonės g. ir Radviliškio g. aplinkoje bei pietinėje miesto dalyje Dainų g. aplinkoje. Mažiausia kompleksinė oro tarša gauta centrinėje miesto dalyje A. Mickevičiaus g., P. Cvirkos g. aplinkoje, pietinėje miesto dalyje - Gardino g. aplinkoje, rytinėje miesto dalyje – Pramonės g. – Ganyklų g. gyvenamųjų namų aplinkoje. Lyginant su 2012 m. žiemos laikotarpio tyrimų duomenimis, sąlyginai neužterštos teritorijos dalis 2013 m. padidėjo 2,0 proc., mažai užterštos teritorijos dalis padidėjo 14,0 proc., vidutiniškai užterštos teritorijos dalis sumažėjo 12,0 proc., stipriai užterštos teritorijos nenustatyta.

Maudyklų vandens kokybės stebėjimas. 2013 m. maudymosi sezono metu, Šiaulių miesto maudyklų vandenyje nė vieno karto nebuvo nustatyta padidėjusi mikrobiologinė tarša.

V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Valstybinės programos, strategijos	Tikslai	Įvykdytos priemonės	Pasiekti rezultatai
Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa	Sumažinti sergamumą ūminiais kardiovaskuliniais sindromais (nestabilia krūtinės angina ar miokardo infarktu, praeinančiu smegenų išemijos priepuoliu ar smegenų infarktu, periferinių arterijų tromboze), nustatyti naujus latentinių aterosklerozės būklių (miego arterijų, stenozės, periferinių arterijų ligos, nebylios miokardo išemijos) ir cukrinio diabeto atvejus, siekiant sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl širdies ir kraujagyslių ligų.	Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę paslauga.	Plakatas (A1 formatas) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius. 1 vaizdo klipas „Sofa – žudikė“ transliuotas 8 mėnesius Šiaulių televizijoje ir Splus televizijoje. 3 vaizdo klipai „Sveika mityba. Cukrus“, „Sveika mityba. Druska“, „Sveika mityba. Vanduo“ transliuoti 8 mėnesius Šiaulių televizijoje ir Splus televizijoje. 1 leidinys. Kūno masės indekso (KMI) matuoklis, 1000 vnt. 1 radijo laida. 1 televizijos reportažas. 1 pranešimas žiniasklaidai. 2 publikacijos spaudoje. 1 publikacija internete. 2 standai. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie informavimo paslaugą dėl didelės širdies ir kraujagyslių ligų tikimybės, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa	Vaikų nuolatinių krūminių dantų kramtomųjų paviršių edukacijos profilaktika	Krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis paslauga.	Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius. Salduvės progimnazijos 1-7 klasių mokiniams, gavus tėvų (globėjų) sutikimą, profilaktiškai patikrinti dantys 305 mokiniams, iš jų 162 mokiniams dantys padengti silantinėmis medžiagomis. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis paslaugą Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa	Sumažinti Lietuvos moterų mirtingumą nuo krūties piktybinių navikų.	Informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos paslauga.	Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius.

			1 publikacija internete. 1 pranešimas žiniasklaidai. 1 stendas.
Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programa	Sumažinti Lietuvos moterų sergamumą gimdos kaklelio piktybiniais navikais bei mirtinumą nuo šios ligos.	Informavimo dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos paslauga.	Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius. 1 publikacija internete. 1 pranešimas žiniasklaidai. 1 stendas. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie informavimo paslaugą dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos ir paimtų citologinių tepinėlių Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa	Pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio stadijų diagnostiką, taikyti radikalius priešinės liaukos vėžio gydymo metodus, siekiant pailginti sergančiųjų išgyvenamumą trukmę bei sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtinumą dėl šios ligos.	Informavimo apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką paslauga.	Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius. 1 publikacija internete. 1 pranešimas žiniasklaidai. 1 stendas. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie informavimo paslaugą dėl ankstyvosios priešinės liaukos vėžio diagnostikos ir PSA nustatymą Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa	Pagerinti ankstyvųjų storosios žarnos vėžio stadijų išaiškinamumą ir sumažinti mirtinumą dėl šios ligos.	Informavimo apie storosios žarnos vėžio ankstyvąją diagnostiką paslauga.	Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius. 1 publikacija internete. 1 pranešimas žiniasklaidai. 1 stendas. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie informavimo paslaugą dėl storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos ir iFOBT rezultatų vertinimą Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir	Ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.	10.1. Siekti, kad ugdytiniai suprastų neigiamą alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikį žmogaus sveikatai ir visuomenei; 10.2. Skatinti sveiko, turiningo gyvenimo nuostatų ir įgūdžių ugdymąsi;	5 protų mūšiai „Gyvenk sveikai – maštyk blaiviai“, „Be tabako gyveni - rūpesčių mažiau turi“, 105 dalyviai moksleiviai. Akcija Pėsčiųjų bulvare „Gėlė vietoj cigaretės!“. Akcijos partneriai: Šiaulių profesinio rengimo centro studentai. Praeiviams buvo padovanoti magnetukai, kviečiantys

<p>mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494</p>		<p>10.3. Ugdyti gebėjimus, skatinančius atsisakyti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, prirėkus kreiptis pagalbos ir konstruktyviai spręsti problemas; 10.4. Ugdyti kritinį mąstymą, atsakomybę už savo veiksmus ir elgesį; 10.5. Suteikti informacijos apie prevencinės, medicininės, psichologinės, socialinės, teisinės pagalbos galimybes ir institucijas, skatinti ugdytinių gebėjimą kreiptis pagalbos.</p>	<p>atsisakyti tabako „Nenuodykime savęs ir kitų“ bei LR Sveikatos apsaugos ministerijos parengtas lankstinukas „Jūs galite mesti rūkyti“, Biuro parengtas lankstinukas merginoms ir moterims „Rūkytas ne pasirinkimas, o spąstai“ ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento parengtas lankstinukas „Gėlė vietoj cigaretės!“ su svarbia informacija kodėl reikia mesti rūkyti. Akcijoje dalyvavo 3000 šiauliečių. 3000 vnt. magnetukų „Nenuodykime savęs ir kitų“, rūkymo ir pasyvaus rūkymo prevencijai. 67 pamokos 1740 mokiniams. 78 diskusijos 1544 mokiniams. 31 viešas renginys, 4833 mokyklų bendruomenėms. 9 videosiužetai mokyklose (TV). 6 straipsniai mokyklų internetiniuose tinklalapiuose. 39 stendiniai pranešimai mokyklų bendruomenėms. Konsultuoti 2652 asmenys: 115 miesto gyventojų, 2390 mokinių, 147 mokinių tėvų (globėjų), mokytojų.</p>
<p>Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK-4179.</p>	<p>Ugdyti brandžią asmenybę ir rengti mokinius šeimos gyvenimui.</p>	<p>1. Suteikti žinių apie šeimą, pateikti visuminę lytiškumo sampratą. 2. Vykdyti ankstyvų lytinių santykių ir su jais susijusių problemų prevenciją.</p>	<p>2 paskaitos-diskusijos „Moters lytinė sveikata“, 18 mergaičių. 1 paskaita-diskusija „Mylėk(is) atsakingai“, 17 dalyvių. 1 protų mūšis „AIDS: geriau žinoti“, 22 dalyviai. Brošiūra „Mylėk(is) atsakingai“, 4000 vnt. 84 pamokos 1429 mokiniams. 63 diskusijos 999 mokiniams. 4 konkursai, viktorinos 175 mokiniams. 2 videosiužetai mokyklose (TV). 1 straipsnis mokyklų internetiniame tinklalapyje. 17 stendinių pranešimų mokyklų bendruomenėms.</p>
<p>Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos mokymo programa mokinių tėvams, patvirtinta Specialios pedagogikos ir psichologijos centro direktorės 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. (1.3) V-263</p>	<p>Mokinių tėvų švietimas ir jų skatinimas aktyviai dalyvauti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijoje.</p>	<p>Suteikti mokinių tėvams objektyvią informaciją apie psichoaktyvias medžiagas, jų vartojimo priežastis, pasekmes, priklausomybių pavojus.</p>	<p>27 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete. 2 informaciniai stendai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro stende. 3 televizijos laidos. 147 konsultacijos mokinių tėvams (globėjams), mokytojams.</p>
<p>Vaikų mokymo plaukti bendrojo lavinimo mokyklose programa, patvirtinta Lietuvos</p>	<p>Išmokyti kuo daugiau šalies mokinių plaukti ir saugiai elgtis vandenyje ir prie vandens.</p>	<p>21.3. rengti saugaus elgesio vandenyje ir mokymo plaukti pamokas (pratybas) mokiniams, kad jie būtų saugesni ir sveikesni;</p>	<p>48 (4 klasių) mokiniai lankė po 12 plaukimo pamokų.</p>

Respublikos Vyriausybės 2008 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1094			
Valstybinės triukšmo prevencijos veiksmų 2007– 2013 metų programos įgyvendinimo 2009–2013 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. 157	Numatyti kompleksinius ir koordinuotus veiksmus siekiant valdyti triukšmą ir jo poveikį visuomenės sveikatai.	4.1. Pagal kompetenciją teikti visuomenei informaciją triukšmo prevencijos klausimais. 4.2. Organizuoti Tarptautinės triukšmo supratimo dienos minėjimą. 4.3. Organizuoti informacinės medžiagos apie triukšmo žalą parengimą ir pateikimą per visuomenės informavimo priemonės, mokymo įstaigas.	1 akcija „Saugokis triukšmo, paklausk tylos“ skirta Tarptautinės triukšmo supratimo dienos minėjimui. 2 pranešimai informaciniai žiniasklaidai. 1 interviu spaudai. 2 publikacijos spaudoje. 4 publikacijos internete. 1 stendas. 28 pamokos 819 mokiniams. 5 diskusijos 195 mokiniams. 18 viešų renginių 12003 mokyklų bendruomenėms nariams. 4 videosiužetai mokyklose (TV). 12 straipsnių mokyklų internetiniuose tinklalapiuose. 30 stendinių pranešimų mokyklų bendruomenėms.

<p>Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2010-2014 metų programos įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. A1-323</p>	<p>3.1. užtikrinti, kad nuosekliai, kompleksiskai ir sistemingai visose srityse būtų įgyvendinamos Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatos; 3.2. įgyvendinti Europos Sąjungos ir tarptautinius įsipareigojimus moterų ir vyrų lygybės srityje.</p>	<p>16 uždavinio priemonės: 16.1 Rengti ir nuolat skleisti moksliskai pagrįstą informaciją apie sveikatą stiprinančio elgesio įtaką moterų ir ypač vyrų gyvenimo trukmei, pareiškiant rūpintis savo sveikata. 16.2. Organizuoti paskaitas moterims ir vyrams apie šeimos prokreacines funkcijas, asmens vaisingumo išsaugojimą ir puoselėjimą, įskaitant apsaugojimą nuo lytiškai plintančių ligų.</p> <p>17 uždavinio priemonės: mažinti sergamumą širdies ir kraujagyslių ligomis, pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl šių ligų, priemonė: Įgyvendinti Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programą, užtikrinant didesnę šios programos paslaugų prieinamumą.</p> <p>18. uždavinio priemonės: 18.1. Rengti ir skleisti informaciją moterims apie galimybes pasitikrinti dėl krūtų ir gimdos kaklelio piktybinių susirgimų. 18.2. Rengti ir skleisti informaciją apie galimybes pasitikrinti dėl priešinės liaukos piktybinių susirgimų.</p>	<p>Akcija „Vasario 14-ąją būk saugus“, 50 dalyvių. Paskaita-diskusija „Lytiniu keliu plintančios infekcijos“, 8 dalyviai, bedarbiai. Akcija „Pasaulinė AIDS diena“, išdalinta 1152 vnt. prezervatyvų ir informacinių leidinių. 1 paskaita-diskusija „Mylėk(is) atsakingai“, 17 dalyvių 18-25 metų. Brošiūra „Mylėk(is) atsakingai“, 4000 vnt. 2 informaciniai pranešimai žiniasklaidai. 1 televizijos reportažas. 7 straipsniai, publikacijos spaudoje ir internete. 1 stendas.</p> <p>Plakatas (formatas A1) „Nemokamai pasitikrink sveikatą ir užtrenk duris ligai“ (15 vnt.). Plakatai iškabinti 4 sveikatos priežiūros įstaigose. Eksponuoti 4 mėnesius. 1 leidinys. Kūno masės indekso (KMI) matuoklis, 1000 vnt. 1 radijo laida. 1 televizijos reportažas. 2 pranešimas žiniasklaidai. 2 publikacija spaudoje. 2 publikacijos internete. 2 stendai.</p>
<p>Nacionalinė jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1715</p>	<p>1.5. Plėtoti jaunimo sveikatos apsaugos sistemą – gerinti jaunimo sveikatos stebėseną, skatinti sveikatingumą ir fizinį aktyvumą bei užtikrinti įvairių priklausomybės formų prevenciją.</p>	<p>1.5.3. rengti ir skleisti informaciją, skatinančią jaunimą rinktis sveiką gyvenimo būdą ir pavyzdinę elgseną.</p>	<p>1 vaizdo klipas „Sofa – žudikė“ transliuotas 8 mėnesius Šiaulių televizijoje ir Splus televizijoje. 3 vaizdo klipai „Sveika mityba. Cukrus“, „Sveika mityba. Druska“, „Sveika mityba. Vanduo“ transliuoti 8 mėnesius Šiaulių televizijoje ir Splus televizijoje. 1 leidinys. Kūno masės indekso (KMI) matuoklis, 1000 vnt. Akcija „Vasario 14-ąją būk saugus“, 50 dalyvių. Paskaita-diskusija „Lytiniu keliu plintančios infekcijos“, 8 dalyviai, bedarbiai. Akcija „Pasaulinė AIDS diena“, išdalinta 1152 vnt. prezervatyvų ir informacinių leidinių.</p>

			<p>1 paskaita-diskusija „Mylėk(is) atsakingai“, 17 dalyvių 18-25 metų.</p> <p>Akcija Pėsčiųjų bulvare „Gėlė vietoj cigaretės!“. Akcijos partneriai: Šiaulių profesinio rengimo centro studentai.</p> <p>„Sveikatingumo miestelis“. Akcijos partneriai: Šiaulių valstybinės kolegijos Biomedicinos mokslų katedros ir Šiaulių universiteto Sveikatos studijų katedros studentai.</p> <p>Brošiūra „Mylėk(is) atsakingai“, 4000 vnt.</p> <p>3000 vnt. magnetų „Nenuodykime savęs ir kitų“ rūkymo ir pasyvaus rūkymo prevencijai.</p> <p>Radio viktorina „Rūkymas – ne pasirinkimas, o spąstai“ RS2 radijo stotyje skirta Tarptautinei nerūkymo dienai, 9 dienos, 1162 socialinio tinklo „Facebook“ lankytojų, 47 dalyviai.</p> <p>250 vnt. padėkliukų arbatos puodeliui „Ką daryčiau, jeigu būčiau....? liūdnas.....piktas...išsigandęs...“.</p> <p>250 vnt. padėkliukų arbatos puodeliui su pakeliantia nuotaiką informacija psichikos sveikatos stiprinimui.</p> <p>Nuolat rengiami pranešimai spaudai ir publikacijos internete - 237, radijo ir televizijos siužetai - 44, ir standai – 51, skirti skatinti sveikatingumą ir fizinį aktyvumą bei užtikrinti įvairių priklausomybės formų prevenciją.</p>
<p>Tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės 2011–2014 metų programa, patvirtinta Sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. V-1033</p>	<p>Saugoti ir stiprinti žmonių sveikatą, mažinti su nesveika mityba susijusių ligų, tarp jų ir tuberkuliozės plitimą tarp savivaldybės gyventojų.</p>	<p>1.2 priemonė Organizuoti švietėjiškus renginius šalies švietimo įstaigose, savivaldybėse, kuriose tuberkuliozės epidemiologinė situacija yra nepalanki, ir informuoti gyventojus apie tuberkuliozės užsikrėtimo kelius, profilaktikos priemones ir gydymo galimybes.</p>	<p>Skrajutė „Tuberkuliozė – pavojinga liga“, 2000 vnt.</p> <p>Skrajutė „Tuberkuliozė ir rūkymas“, 2000 vnt.</p> <p>1 informacinis pranešimas žiniasklaidai.</p> <p>1 standas.</p> <p>5 pamokos 98 mokiniams.</p> <p>4 diskusijos 89 mokiniams.</p> <p>2 videosiužetai mokyklose (TV).</p> <p>19 stendinių pranešimų mokyklų bendruomenėms.</p> <p>Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie sergamumą tuberkulioze Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.</p>
<p>Sveikatos ugdymo bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1290</p>	<p>Padėti mokiniams įgyti visuminę sveikatos sampratą, išsiugdyti sveikatai naudingus gebėjimus, išpročius bei nuostatas, atsakomybę už savo ir kitų sveikatą, paskatinti juos rinktis sveiką gyvenimo būdą.</p>	<p>11. Sveikatos ugdymo(si) sritys:</p> <p>11.1. sveikatos ir sveikos gyvensenos samprata;</p> <p>11.2. fizinė sveikata;</p> <p>11.3. psichikos sveikata;</p> <p>11.4. socialinė sveikata.</p>	<p>6363 mokiniai dalyvavo aktyviose pamokose, diskusijose, akcijose, renginiuose, protų mūšiuose ir kituose aktyvaus mokymo užsiėmimuose skirtuose sveikatos ugdymui.</p> <p>722 pamokos 18387 mokiniams.</p> <p>527 diskusijos 8325 mokiniams.</p> <p>253 vieši renginiai 45765 mokyklų bendruomenėms.</p> <p>55 videosiužetai mokyklose (TV).</p> <p>102 straipsniai, pranešimai mokyklų bendruomenėms.</p> <p>416 stendinių pranešimų mokyklų bendruomenėms.</p>

<p>ŽIV / AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės veiksmų planas 2014 metams, patvirtintas Sveikatos apsaugos ministro 2014 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-460</p>	<p>Mažinti sergamumą užkrečiamosiomis ligomis.</p>	<p>2.5. Organizuoti LPI prevencijos priemonių platinimą; 3.1. Rengti ir platinti tikslių gyventojų grupių poreikius atitinkančią informacinę medžiagą apie ŽIV/AIDS ir LPI (lankstinukai, pranešimai spaudai, leidiniai, bukletai, metodinės priemonės, informacija visuomenės informavimo priemonėms ir kt.). 3.3 Organizuoti geriausiai pateiktos informacijos apie ŽIV, LPI konkursą visuomenės informavimo priemonėms; 3.6. Organizuoti Pasaulinės AIDS dienos minėjimo renginius; 3.7. Organizuoti moksleivių neformalų ugdymą formuojant atsakingą elgseną siekiant išvengti ŽIV/AIDS ir LPI. 3.9. Organizuoti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, šveitimo įstaigų darbuotojų mokymus dėl atsakingos elgsenos, siekiant išvengti LPI (įskaitant ŽIV)</p>	<p>Akcija „Pasaulinė AIDS diena“, išdalinta 1152 vnt. prezervatyvų ir informacinių leidinių. 1 protų mūšis „AIDS: geriau žinoti“, 22 dalyviai. Akcija „Vasario 14-ąją būk saugus“, 50 dalyvių. Paskaita-diskusija „Lytiniu keliu plintančios infekcijos“, 8 dalyviai, bedarbiai. 1 paskaita-diskusija „Mylėk(is) atsakingai“, 17 dalyvių. 1 leidinys. Brošiūra „Mylėk(is) atsakingai“, 4000 vnt. 2 informaciniai pranešimai žiniasklaidai. 1 televizijos reportažas. 7 straipsniai, publikacijos spaudoje ir internete. 1 stendas. 84 pamokos 1429 mokiniams. 63 diskusijos 999 mokiniams. 4 vieši renginiai 175 mokiniams. 2 videosiužetai mokyklose (TV). 1 pranešimai mokyklų bendruomenei. 17 stendinių pranešimų mokyklų bendruomenėms. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie sergamumą ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.</p>
--	--	---	--

<p>Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. XI-1078</p>	<p>Stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą, narkomanijos plitimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą.</p>	<p>II uždavinio priemonė 1. Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslinę prevenciją, skatinant savivaldybių institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo gyvenimo įgūdžių ugdymui, formuojant neigiamą požiūrį tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.</p>	<p>1. Akcija „Gimiau nerūkantis“. Marškinėliais ir diplomais apdovanota 40 naujagimių. 2. Akcija Pėsčiųjų bulvare „Gėlė vietoj cigaretės!“. Akcijos partneriai: Šiaulių profesinio rengimo centro studentai. Praeiviams buvo padovanoti magnetukas, kviečiantis atsisakyti tabako „Nenuodykime savęs ir kitų“, LR Sveikatos apsaugos ministerijos parengtas lankstinukas „Jūs galite mesti rūkyti“, Biuro parengtas lankstinukas merginoms ir moterims „Rūkymas ne pasirinkimas, o spąstai“ ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento parengtas lankstinukas „Gėlė vietoj cigaretės!“ su svarbia informacija kodėl reikia mesti rūkyti. Akcijoje dalyvavo 3000 šiauliečių. 3. 5 protų mūšiai „Gyvenk sveikai – mažtyk blaiviai“, „Be tabako gyveni - rūpesčių mažiau turi“, 105 dalyviai moksleiviai. 4. 3000 vnt. magnetų „Nenuodykime savęs ir kitų“, rūkymo ir pasyvaus rūkymo prevencijai. 5. 67 pamokos 1740 mokiniams. 6. 78 diskusijos 1544 mokiniams. 7. 31 viešas renginys, 4833 mokyklų bendruomenės narių. 8. 9 videosiužetai mokyklose (TV). 9. 6 straipsniai mokyklų internetiniuose tinklapiuose. 10. 39 stendiniai pranešimai mokyklų bendruomenėms.</p>
		<p>II uždavinio priemonė 2. Formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų, kurios gali būti vartojamos svaiginimuisi, vartojimą plėtojant švietimą, informuotumą, atsižvelgiant į tikslinės grupės asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus</p>	<p>1. 12 bėgimų „Už blaivią ir sveiką Lietuvą“. Kiekvieną pirmą mėnesio penktadienį 18.00val. visuose Lietuvos miestuose ir kitose pasaulio valstybėse, visur, kur tik yra Lietuvių, vyksta masinis bėgimas miesto gatvėmis, skirtas blaivybei ir sveikam gyvenimo būdui propaguoti. Bėgimo Šiauliuose iniciatorius Donatas Gulbinas. 2. Radijo laida RS2 radijo stotyje skirta Pasaulinei dienai be tabako, 12 diskusijų su klausytojais, 7 klausytojai apdovanoti prizais. 3. Radijo viktorina „Rūkymas – ne pasirinkimas, o spąstai“ RS2 radijo stotyje skirta Tarptautinei nerūkymo dienai, 9</p>

		<p>II uždavinio priemonė 5. Įgyvendinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programas, skirtas mokinių tėvams ar teisėtiems atstovams.</p>	<p>dienos, 1162 socialinio tinklo „Facebook“ lankytojų, 47 dalyviai. 4. Mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą – 115 asmenų.</p> <p>1. 27 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete. 2. 2 informaciniai standai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro stende. 3. 3 televizijos laidos.</p>
		<p>IV uždavinio priemonė 2. Plėtoti mokslinius tyrimus, diegti mokslu ir gerą patirtimi pagrįstas metodikas (prevencijos, sveikatos priežiūros diagnostikos, rehabilitacijos ir socialinės reintegracijos, nusikalstamų veikų prevencijos ir atskleidimo, informacijos rinkimo ir kita).</p>	<p>1. Atliktas 2014 m. Šiaulių miesto suaugusių žmonių gyvenimo tyrimas. Dalis klausimų buvo apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimą. Gauti rezultatai pateikti gyvenimo tyrimo ataskaitoje. 2. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie Šiaulių miesto gyventojų mirtingumą nuo atsitiktinio apsinuodijimo alkoholiu ir narkotikais bei sergamumą psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.</p>
<p>Nacionalinė imunoprofilaktikos 2014-2018 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. V-8</p>	<p>Valdyti, mažinti sergamumą, protrūkių tikimybę, pašalinti ir išnaikinti vakcinomis valdomas užkrečiamąsias ligas (tymai, raudonukė)</p>	<p>1.9. Reguliariai informuoti visuomenę apie skiepimą nuo užkrečiamųjų ligų, įtraukiant į Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių naujas vakcinas, organizuoti tikslinių gyventojų grupių informavimo apie pradedamus skiepimus kampaniją.</p>	<p>1 tiesioginė diskusija internetu skirta Pasaulinei imunizacijos savaitei, 23 visuomenės sveikatos specialistai. 4 publikacijos internete. 20 stendų visuomenės sveikatos biure. 28 informaciniai pranešimai tėvams per elektroninį dienyną. 42 stendiniai pranešimai mokyklų bendruomenėms.</p>

Informacija apie Šiaulių miesto asmens sveikatos priežiūros įstaigose vykdytas prevencines paslaugas ir paslaugų skaičių

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	2013 m.	2014 m.
1.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programos paslaugos:		
1.1.	Informacijos dėl gimdos kaklelio piktybių navikų profilaktikos teikimo paslauga	7604	8208
1.2.	Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimas ir rezultatų įvertinimas	4791	5135
1.3.	Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio ištyrimas	*	8938
1.4.	Gimdos kaklelio biopsijos ir jos rezultatų įvertinimo paslauga	*	85
1.5.	Gimdos kaklelio biopsijos medžiagos ištyrimo paslauga	*	65
2.	Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programos paslaugos:		
2.1.	Informavimas dėl krūties piktybių navikų profilaktikos ir siuntimas atlikti mamografiją	4167	5280
2.2.	Mamogramų atlikimo paslauga	*	8890
2.3.	Mamogramų vertinimo paslauga	*	8890
3.	Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programos paslaugos:		
3.1.	Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių tikimybę paslauga	14031	14571
3.2.	Išsamaus širdies ir kraujagyslių ligų tikimybės įvertinimo paslauga	*	727
4.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos paslaugos:		
4.1.	Informavimo apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir prostatos specifinio antigeno nustatymo paslauga	5472	5074
4.2.	Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga	*	429
5.	Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programos paslaugos:		
5.1.	Informavimas apie storosios žarnos vėžio ankstyvąją diagnostiką ir iFOBT rezultatų įvertinimas	5945	13161
5.2.	Paciento siuntimas pas gydytoją specialistą atlikti kolonoskopiją	179	383
5.3.	Gydytojo specialisto konsultacija su kolonoskopija ir, jei reikia, biopsijos medžiagos paėmimu	*	219
5.4.	Gydytojo specialisto konsultacija su kolonoskopija ir, jei reikia, biopsijos medžiagos paėmimu, taikant intraveninę nejautrą	*	245
5.5.	Kolonoskopijos biopsijos medžiagos ištyrimas ir įvertinimas	*	146
6.	Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos paslaugos:		
6.1.	Krūminių dantų dengimas silantinėmis medžiagomis	3117	2169

* - Šiaulių teritorinė ligonių kasa 2013 m. nepateikė informacijos.

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) 2014 m. vykdė šias savivaldybės visuomenės sveikatos programas:

Programos, strategijos, projektai ir kitos priemonės	Tikslas	Uždaviniai	Priemonės	Pasiiekti rezultatai
Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2011-2013 metų programa.	Stabdyti ir mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą, sudarant prielaidas efektyvesniam savivaldybės institucijų, teisėsaugos įstaigų ir nevyriausybių organizacijų bendradarbiavimui.	1 uždavinys. Stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir jų paklausą ugdant neigiamą požiūrį į narkotines ir psichotropines medžiagas visuomenėje, diegiant žmogaus gyvenimo reikšmės ir vertybinių nuostatų bei sveikos gyvensenos sampratą.	1.1. Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslią prevenciją skatinant savivaldybės institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo asmenybei formuoti, prasmingo gyvenimo sampratai ugdyti formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, atsižvelgiant į tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.	1. Akcija „Gimiau nerūkantis“. Marškinėliais ir diplomais apdovanota 40 naujagimių. 2. Akcija Pėsčiųjų bulvare „Gėlė vietoj cigaretės!“. Akcijos partneriai: Šiaulių profesinio rengimo centro studentai. Praeiviams dovanojo magnetuką kviečiantį atsisakyti tabako „Nenuodykime savęs ir kitų“, LR Sveikatos apsaugos ministerijos parengtą lankstinuką „Jūs galite mesti rūkyti“, Biuro parengtą lankstinuką merginoms ir moterims „Rūkymas ne pasirinkimas, o spąstai“ ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento parengtą lankstinuką „Gėlė vietoj cigaretės!“ su svarbia informacija kodėl reikia mesti rūkyti. Akcijoje dalyvavo 3000 šiauliečių. 3. 5 protų mūšiai „Gyvenk sveikai – mąstyk blaiviai“, „Be tabako gyveni - rūpesčių mažiau turi“, 105 dalyviai moksleiviai. 4. 3000 vnt. magnetų „Nenuodykime savęs ir kitų“, rūkymo ir pasyvaus rūkymo prevencijai. 5. 67 pamokos 1740 mokiniams. 6. 78 diskusijos 1544 mokiniams. 7. 31 viešas renginys, 4833 mokyklų bendruomenės narių. 8. 9 videosiužetai mokyklose (TV). 9. 6 straipsniai mokyklų internetiniuose tinklapiuose. 10. 39 stendiniai pranešimai mokyklų bendruomenėms.

			<p>1.2. Formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų, kurios gali būti vartojamos svaiginimuisi, vartojimą plėtojant švietimą ir informuotumą, atsižvelgiant į tikslinės grupės asmenų amžių, kultūrą, tradicijas kitus ypatumus.</p>	<p>1. 12 bėgimų "Už blaivią ir sveiką Lietuvą". Kiekvieną pirmą mėnesio penktadienį 18.00val. visuose Lietuvos miestuose ir kitose pasaulio valstybėse, visur, kur tik yra Lietuvių, vyksta masinis bėgimas miesto gatvėmis, skirtas blaivybei ir sveikam gyvenimo būdui propaguoti. Bėgimo Šiauliuose iniciatorius Donatas Gulbinas. 2. Radijo laida RS2 radijo stotyje skirta Pasaulinei dienai be tabako, 12 diskusijų su klausytojais, 7 klausytojai apdovanoti prizais. 3. Radijo viktorina „Rūkymas – ne pasirinkimas, o spąstai“ RS2 radijo stotyje skirta Tarptautinei nerūkymo dienai, 9 dienos, 1162 socialinio tinklo „Facebook“ lankytojų, 47 dalyviai. 4. Mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą – 115 asmenų.</p>
			<p>1.5. Įgyvendinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programas.</p>	<p>1. 67 pamokos 1740 mokiniams. 2. 78 diskusijos 1544 mokiniams. 3. 31 viešas renginys, 4833 mokyklų bendruomenėms. 4. 9 videosiužetai mokyklose (TV). 5. 6 straipsniai mokyklų internetiniuose tinklalapiuose arba elektroniniuose dienynuose, mokyklų bendruomenėms. 6. 39 stendiniai pranešimai mokyklų bendruomenėms.</p>
			<p>1.6. Konsultuoti visus besikreipiančius asmenis žalingų priklausomybių prevencijos klausimais.</p>	<p>Konsultuoti 2652 asmenys: 115 miesto gyventojų, 2390 mokinių, 147 mokinių tėvų (globėjų), mokytojų. 4 televizijos ir radijo reportažai.</p>
			<p>1.8. Teikti informaciją žiniasklaidos atstovams narkomanijos prevencijos ir narkotikų kontrolės temomis.</p>	<p>31 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete.</p>
	<p>2 uždavinys. Mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlą stiprinant šių medžiagų apyvartos kontrolę.</p>		<p>2.7. Siūlyti Savivaldybės tarybai drausti rūkyti miesto viešose vietose.</p>	

		3 uždavinys. Užtikrinti ir stiprinti institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą.	3.2. Teikti informaciją bendruomenei ir kitoms suinteresuotoms institucijoms apie vykdomą narkomanijos prevencijos ir narkotikų kontrolės veiklą, programas visuomenės informavimo priemonėse.	4 televizijos ir radijo reportažai. 27 straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete. Plakatas „Čia ne vieta rūkyti“, 23 vnt., eksponuota 14 dienų autobusų stotelėse. 3 tentai miesto erdvėse, socialinė reklama „Nenuodykime savęs ir kitų“ rūkymo ir pasyvaus rūkymo prevencijai, 2 mėnesius. Informacinis pranešimas viešojo transporto ekranuose, rūkymo prevencija, transliuotas 8 dienas. 2 informaciniai standai Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro stende. 4 publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete.
		4 uždavinys. Atlikti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jo padarinių, pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių stebėseną bei vertinimą ir plėtoti mokslinius tyrimus.	4.1. Vykdyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, sergamumo narkomanija, priklausomybės ligomis, psichikos ir elgesio sutrikimais, kurių priežastis yra narkotinės ir psichotropinės medžiagos, stebėseną ir nuolat teikti informaciją visuomenei, švietimo ir ugdymo įstaigoms.	1. Atliktas 2014 m. Šiaulių miesto suaugusių žmonių gyvenamosios tyrimas. Dalis klausimų buvo apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimą. Gauti rezultatai pateikti gyvenamosios tyrimo ataskaitoje. 2. Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie Šiaulių miesto gyventojų mirtingumą nuo atsitiktinio apsinuodijimo alkoholiu ir narkotikais bei sergamumą psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Aplinkos oro kokybės valdymo Šiaulių mieste programa (Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimas 2010 m. gruodžio 23 d. Nr. T-382)	Užtikrinti švaresnį Šiaulių miesto aplinkos orą ir sukurti sveikesnes žmonių gyvenimo sąlygas.	5.2 Užtikrinti informacijos apie aplinkos oro kokybę viešumą.	5. Populiarinti dviračių ir visuomeninį transportą – organizuoti Europos judriajai savaitei ir dienai be automobilio skirtus renginius.	Akcija „Laisvė dviračiui“, „Sveikatos palapinė“, 27 dalyviai. Akcija „Mano ratai ilsisi“, 1000 dalyvių. Žygis dviračiais „Švaresnė aplinka, sveikesnė širdis. Mink kartu!“, 100 dalyvių. Akcija „Mano ratai ilsisi“, 1000 dalyvių. 2 televizijos reportažai. 18 straipsnių, publikacijų spaudoje ir internete. 5 standai. 1 leidinys „Mano ratai ilsisi“, 1000 vnt.

			6. Gavus informaciją apie oro kokybės tyrimų duomenis ir viršytą kietųjų dalelių paros ribinę vertę mieste, turimomis komunikacijos priemonėmis informuoti gyventojus, kokią įtaką tai daro jų sveikatai, ir teikti rekomendacijas, kaip elgtis padidėjusio aplinkos užterštumo atvejais.	2 informaciniai pranešimai žiniasklaidai. 210 straipsnių, publikacijų spaudoje ir internete.
			7. Informuoti ir šviesti gyventojus apie netinkamai deginamo kuro pavojų sveikatai, apie draudimą deginti atliekas (straipsniai spaudoje, radijo / televizijos laidos, atmintinės).	4 straipsniai, publikacijos spaudoje ir internete. 1 pranešimas. 1 televizijos reportažas (interviu).
Šiaulių miesto savivaldybės užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių 2011-2015 metų planas.			1.1 Analizuoti gyventojų sergamumą užkrečiamomis ligomis.	Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie sergamumą užkrečiamomis ligomis Šiaulių mieste. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
			1.2. Užtikrinti užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros vykdymą teisės aktų nustatyta tvarka.	70 Šiaulių visuomenės sveikatos centro teiktų rekomendacijų vykdymas mokyklų bendruomenėse. 206 patikros dėl pedikuliozės 4491 mokiniams.
			2.1 Maudyklų vandens kokybės stebėseną.	16 stendų. 16 internetinių publikacijų. 16 informacinių pranešimų žiniasklaidai.
			3.3. Teikti konsultacijas užkrečiamųjų ligų ir profilaktikos klausimais. 3.4. Teikti informaciją visuomenei apie Šiaulių miesto gyventojams diagnozuojamas infekcines ligas ir jų profilaktikos priemones bei epidemiologinę situaciją savivaldybėje.	Informacinis leidinys „Rankų plovimo schema“, 3000 vnt. Informacinis leidinys „Erkė“, 2000 vnt. Informacinis leidinys „Utėlė“, 2000 vnt. 5 užkrečiamųjų ligų prevencijos akcijos „Tylusis žudikas – hepatitas C“, 306 dalyviai. Radijo laida „Hepatitai“. Radijo konkursas – viktorina „Hepatitai“, 5 dienos. 8 interaktyvios pamokos ikimokyklinio ugdymo įstaigose „Būk švarus – būsi sveikas“, 148 dalyviai. 12 straipsnių, publikacijų spaudoje ir internete. 6 stendai.

<p>Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintas 2011-2014 metų sezono gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų profilaktikos ir epidemijos kompleksinių priemonių planas.</p>		<p>Informuoti gyventojus apie gripą, ŪVKTI, apsisaugojimo būdus, elgesį sergant, kaip nesusirgti.</p>	<p>1.6. Informuoti gyventojus apie sergamumą gripu ir ŪVKTI bei taikomų priemonių būtinumą.</p>	<p>35 publikacijos internete. 36 standai visuomenės sveikatos biure. 63 pranešimai, paskaitos, pamokos 3402 mokiniams. 33 diskusijos, debatai, kiti aktyvūs mokymo būdai 114 mokiniams. 6 vieši renginiai 241 mokyklų bendruomenės narių. 7 videosiužetai per TV mokyklose. 16 pranešimų internete, elektroniniuose dienynuose tėvams. 55 standai mokyklų bendruomenėms. 1238 konsultacijos mokiniams, jų tėvams.</p>
<p>Saugaus elgesio Šiaulių miesto vandens telkiniuose ir ant jų ledo taisyklės (Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 31 d. sprendimo Nr. T-254 redakcija)</p>			<p>11.1. Sudaryti galimybę suinteresuotai visuomenei dalyvauti ir teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus dėl paplūdimių įteisinimo ir dėl numatomų stebėti maudyklų.</p>	<p>Plakatas „Saugus elgesys prie vandens“, 300 vnt. Miesto spaudoje, savivaldybės, visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapiuose suinteresuota visuomenė kviesta dalyvauti ir teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus dėl paplūdimių įteisinimo ir dėl numatomų stebėti maudyklų.</p>
			<p>11.2 Informuoti kam ir koku adresu, iki kada ir koku būdu suinteresuota visuomenė gali teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus dėl numatomų stebėti maudyklų.</p>	<p>Miesto spaudoje, savivaldybės, visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapiuose suinteresuota visuomenė informuota kam ir koku adresu, iki kada ir koku būdu gali teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus.</p>
			<p>11.3. Skatinti visuomenę dalyvauti įgyvendinant direktyvą 2006/7/EB ir sudaryti suinteresuotai visuomenei galimybę sužinoti, kaip dalyvauti ir teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus, vadovaujantis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.</p>	<p>Suinteresuota visuomenė skatinta dalyvauti teikiant pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus pakartotinai pateikiant kvietimą visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapyje bei spaudoje.</p>

			11.4. Išnagrinėti suinteresuotos visuomenės pateiktus pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus ir pateikti išvadą Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriui	Nesulaukta suinteresuotos visuomenės pasiūlymų, pastabų ar nusiskundimų. Parengtas raštas pateiktas Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriui.
			11.5. Sudaryti numatomų vykdyti maudyklų vandens tyrimų kalendorinį grafiką pateikti Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriui ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintam Administratoriui;	Sudarytas maudyklų vandens tyrimų kalendorinis grafikas, pateiktas Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriui ir maudyklų Administratoriui.
			11.6. Sudarytą numatomų vykdyti maudyklų vandens tyrimų kalendorinį grafiką paskelbti interneto svetainėje ir pateikti Sveikatos ministerijos įgaliotai institucijai (SMLPC).	Sudarytas maudyklų vandens tyrimų kalendorinis grafikas, paskelbtas visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapyje. Informacija pateikta Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui.
			11.7. Vykdyti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nustatytų maudyklų vandens kokybės vertinimą, klasifikaciją, charakteristikas Higienos normos nustatyta tvarka	Vykdytas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nustatytų maudyklų vandens kokybės vertinimas. 16 internetinių publikacijų, stendų, informacinių pranešimų žiniasklaidai, įteisintų maudyklų vandens klasifikacija.
			48.1. Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti paplūdimių sąrašą prieš kiekvieną maudymosi sezoną.	Visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapyje patalpintas paplūdimių sąrašas.

			48.2. Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti visų paplūdimių maudyklų vandens klasifikaciją per paskutinius trejus metus, įskaitant stebėsenos paskutinės klasifikacijos rezultatus.	Visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapyje patalpinta įteisintų paplūdimių maudyklų vandens klasifikaciją per paskutinius trejus metus, įskaitant stebėsenos paskutinės klasifikacijos rezultatus.
			48.3. Visomis komunikacijos priemonėmis ir biuro internetiniame puslapyje skelbti stebėsenos rezultatus pasibaigus analizę.	Maudyklų vandens kokybės stebėsenos rezultatai pateikti visuomenės sveikatos biuro interneto tinklalapyje ir Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje.
Triukšmo prevencijos veiksmų 2014-2018 metų planas (Šiaulių miesto tarybos 2014 m. birželio 26 d. T-175 sprendimas)	Šviesti ir informuoti visuomenę	3.1. uždavinys. Suteikti žinių apie triukšmo poveikį	3.1.1 Gyventojų ir žiniasklaidos informavimas apie neigiamą triukšmo poveikį sveikatai ir triukšmo mažinimo galimybes bei priemones.	2 informaciniai pranešimai žiniasklaidai. 1 interviu spaudai. 2 publikacijos spaudoje. 4 publikacijos internete. 1 standas.
			3.2.1. Visų amžiaus grupių gyventojų supratimo apie triukšmą bei jo neigiamą poveikį sveikatai ugdymas	2 publikacijos spaudoje. 4 publikacijos internete. 1 standas. 28 pamokos 819 mokiniams. 5 diskusijos 195 mokiniams. 18 viešų renginių 12003 mokyklų bendruomenės nariams. 4 videosiužetai mokyklose (TV). 12 straipsnių mokyklų interneto tinklalapiuose. 30 stendinių pranešimų mokyklų bendruomenėms.
		3.2. uždavinys. Teikti visuomenei ataskaitas	3.2.1. Triukšmo kartografavimo/matavimo, poveikio sveikatai tyrimų duomenų pateikimas visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje „Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklė“	Triukšmo kartografavimo/matavimo duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 m. ataskaitoje

		3.3. uždavinys. Organizuoti triukšmo prevencijai skirtus renginius	3.3.1. Tarptautinės triukšmo suvokimo dienos paminėjimas	Akcija „Saugokis triukšmo, paklausk tylos“ skirta Tarptautinės triukšmo suvokimo dienos paminėjimui. 18 viešų renginių 12003 mokyklų bendruomenės narių.
			3.3.2. Diskusijų, institucijų bendradarbiavimo triukšmo valdymo srityje skatinimo inicijavimas ir organizavimas	2014 m. atliktas Šiaulių miesto suaugusių gyventojų tyrimas. Dalis klausimų buvo apie triukšmą gyvenamojoje aplinkoje. Gauti rezultatai pateikti gyvensenos tyrimo ataskaitoje.
	Vykdyti triukšmo stebėseną ir kontrolę	4.1. uždavinys. Rinkti, analizuoti, sisteminti triukšmo duomenis	4.1.4. Šiaulių miesto suaugusių žmonių gyvensenos tyrimo atlikimas	

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius 2014 m. koordinavo Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos rengimą ir teikė pasiūlymus dėl programos lėšų panaudojimo. Aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą sudaro mokesčiai už teršalų išmetimą, už gamtos išteklių naudojimą ir už iškirstus saugotinus želdinius. Šie mokesčiai mokami LR Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (30% į savivaldybės biudžetą (aplinkos apsaugos rėmimo spec. programą), 70% į valstybės biudžetą) ir LR Mokesčių už valstybinius gamtos išteklius įstatymo nustatyta tvarka (10% (nuo 2015-01-01 20%) į savivaldybės biudžetą (aplinkos apsaugos rėmimo spec. programą), 90% į valstybės biudžetą):

Aplinkosaugos priemonės, kurioms įgyvendinti panaudotos Programos lėšos

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
Aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės			110 743
Pavasarinio purvo valymas dėl pakeltosios taršos (Aplinkos oro kokybės programos įgyvendinimas)	Vykdytojo (-ų) pavadinimas (-ai) (toliau – Vykdytojas)	AB „Specializuotas transportas“	80 669
	Vykdyimo pradžios data ir įvykdymo pabaigos data (toliau – pradžia–pabaiga)	Įgyvendinimo laikotarpis: 2014 m. kovo–gegužės mėnesiai	
	Atliktų darbų ir (ar) suteiktų paslaugų aprašymas; įsigyta įranga ar prekės; kita detali informacija apie vykdytą priemonę (toliau – aprašymas)	2014 m. pavasarį iš įvairių Šiaulių miesto teritorijų išvežta 687,88 t gatvių valymo sąslavų, siekiant sumažinti aplinkos oro taršą kietosiomis dalelėmis (KD10), atsirandančiomis po žiemą nenuvalytų gatvių.	
Asbesto turinčių	Vykdytojas	VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras	74

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
atliekų šalinimo išlaidų fiziniams asmenims kompensavimas	Pradžia–pabaiga	2014 m. sausio–rugsėjo mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę per 2014 metus 59 asmenims, kurie pristatė 63,66 tonas asbesto turinčių atliekų į sąvartyną, kompensuotos asbesto turinčių atliekų šalinimo išlaidos. 70% priemonės įgyvendinimo išlaidų finansavo Aplinkos ministerija Aplinkos apsaugos rėmimo programos dotacijos lėšomis.	
Talkšos ekologinio tako tvarkymas	Vykdytojas	Šiaulių jaunųjų gamtininkų centras	30 000
	Pradžia–pabaiga	2014 m. balandžio–lapkričio mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę atnaujintas Talkšos ekologinis takas: sutrešę stulpai pakeisti naujais ažuolinės medienos stulpais (19 vnt.), atnaujinta informacinė medžiaga apie ekologinio tako augmeniją ir gyvūniją.	
Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės			0
Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymo priemonės			0
Aplinkos stebėsenos, prevencinės, aplinkos atkūrimo priemonės			226 761
Paviršinių vandens telkinių pakrančių tvarkymas	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“	85 000
	Pradžia–pabaiga	2014 m. kovo–gegužės mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę, sutvarkyta 923466 m ² Talkšos, Rėkyvos ežerų ir Prūdelio paviršinių vandens telkinių pakrančių ploto (tos pačios vietos buvo tvarkomos 1–4 kartus per metus).	
Lietaus nuotekų surinkimo griovių valymas	Vykdytojas	A. Jokūbaičio firma „Vorupė“	53 788
	Pradžia–pabaiga	2014 m. liepos–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	Įgyvendinant priemonę, išvalytas ir pagilintas apie 450 metrų lietaus nuotekų surinkimo griovys nuo Sodų gatvės ties Klaipėdos gatve ir iki Šiaulių miesto ribos (iškirsti krūmai, išvalyta nuo meldų, iškasta ir išvežta 4,6 m ³ grunto, išvalytos 2 pralaidos, šlaitai apsėti žole); 40 metrų griovys ties Piktmiškio autobusų stotele Bačiūnų g. (suformuotas nuolydis, išvalyta nuo želdinių, pakeista pralaida per keliuką ir įrengta nauja pralaida); SB „Sakalas“ teritorijoje vandeniui nubėgti sumontuota nauja pralaida.	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
Pavojingų radinių ir ekologinių avarių padarinių likvidavimas, užterštų teritorijų valymas	Vykdytojas	Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba UAB „Ūrus“ ir Ko VšĮ Šiaulių <i>Žalgirio</i> jachtklubas Radiacinės saugos centras	37 973
	Pradžia–pabaiga	2014 m. balandžio–spalio mėnesiai	
	Aprašymas	<p>Igyvendinant priemonę, 7000 Lt skirta Šiaulių priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ekologinių avarių lokalizavimo priemonėms įsigyti. Įsigytos priemonės (146 litrų priemonės naftos produktams skaidyti, 5 komplektai detalių ir 1 plaučių automatas kvėpavimo aparatui, skirti dirbti užterštoje aplinkoje, 4 kaukės prie kostiumų, apsaugančių darbuotojus nuo užteršimo, kilnojamoji plovykla-dušas, skirta užteršimui pašalinti po darbo su pavojingomis cheminėmis medžiagomis) leidžia efektyviau valdyti naftos produktų išsiliejimo į aplinką ir kitų ekologinių nelaimių likvidavimą siekiant kuo mažesnių neigiamų padarinių aplinkai.</p> <p>2700 Lt skirta paliktų laužams, gaisravietėms gesinti Pabalių, Bačiūnų paplūdimiuose, Rėkyvos ežero pakrantėse.</p> <p>1793 Lt skirta dirvožemio užterštumo radžiu Aerouosto g. 11 paplitimui įvertinti ir tvarkymo priemonėms parinkti (atlikti tyrimai, parengta ataskaita, nustatyti tvarkymo būdai).</p> <p>26 480 Lt skirta Aerouosto g. 11 teritorijai, užterštai cheminiu elementu radžiu, sutvarkyti. Pašalintas augalinis sluoksnis, nukastas viršutinis dirvožemio sluoksnis, įrengtas apsauginis sluoksnis, teritorija išlyginta švairiu gruntu, atlikti radiacinio fono matavimai (jonizuojančiosios spinduliuotės dozės galia (atlikus tvarkymo darbus) neviršijo natūralaus gamtinio fono).</p>	
Požeminio vandens kokybės ir dirvožemio užterštumo	Vykdytojas	Mindaugo Čegio įmonė	10 000
	Pradžia–pabaiga	2014 m. lapkričio–gruodžio mėnesiai	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
stebėseną (monitoringas)	Aprašymas	<p>Įgyvendinant priemonę, atlikti 19 požeminio vandens mėginių ir 5 jungtinių dirvožemio mėginių tyrimai. Požeminio vandens monitoringo vietas 2014 metais sudarė 11 šulinių ir gręžinių į gruntinio vandens sluoksnį, 5 gręžiniai įrengti į tarpmoreninius vandeningus sluoksnius ir 3 gręžiniai į viršutinio permo (P2) vandeningąjį sluoksnį.</p> <p>Stebimuosiuose gręžiniuose ir šuliniuose išmatuoti vandens lygiai (13 vnt.) bei fizikiniai-cheminiai parametrai (19 vnt.).</p> <p>Vandenyje atlikti pagrindinių anjonų ir katijonų, permanganato skaičiaus, cheminio deguonies sunaudojimo (CHDS), detergentų (SPAM) ir sunkiųjų metalų tyrimai (8 metalai).</p> <p>Dirvožemyje nustatytos 11-os sunkiųjų metalų koncentracijos ir bendras naftos produktų kiekis. Parengta ataskaita.</p>	
Aplinkos oro, paviršinių vandens telkinių stebėsenos vykdymas	Vykdytojas	Biudžetinė įstaiga Šiaulių municipalinė aplinkos tyrimų laboratorija	40 000
	Pradžią–pabaiga	2014 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	<p>Įgyvendinant priemonę, vykdyta Šiaulių miesto oro, paviršinių vandens telkinių stebėseną, įsigytos veiklai vykdyti reikalingos priemonės, paslaugos: laboratoriniai indai, eksploatacinės medžiagos, standartai, ūkinės, kanceliarinės prekės, metrologinės patikros, įrangos remonto paslaugos, ryšių paslaugos, transporto išlaikymas ir kt.</p> <p>Parengta 2014 metų Šiaulių miesto oro, paviršinių vandens telkinių stebėsenos ataskaita.</p>	
Visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonės			38 159
Švietimo įstaigų aplinkosaugos	Vykdytojas	Šiaulių miesto švietimo įstaigos	12 000
	Pradžią–pabaiga	2014 m. sausio–gruodžio mėnesiai	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
švietimo ir ugdymo projektų rėmimas	Aprašymas	<p>Finansuojami projektai buvo atrinkti ir vertinami vadovaujantis Savivaldybės tarybos patvirtintais nuostatais (2004 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T-50). Pateiktos 46 paraiškos, iš jų vertinimo komisija atrinko 21 projektą, kuriems buvo suteiktas finansavimas.</p> <p>Švietimo bei ugdymo įstaigos, įgyvendindamos aplinkosaugos švietimo ir ugdymo projektus, skleidė visuomenei gamtosaugos idėjas. Švietimo ir ugdymo įstaigų auklėtiniai organizavo konferencijas, renginius, skirtus svarbioms aplinkosaugos datoms paminėti, daiktų, padarytų iš antrinių žaliavų, konkursus bei parodas, rengė tiriamąsias ekspedicijas: Šiaulių miesto vandens telkinių vandens kokybės tyrimų, Prūdelio prieigų tyrinėjimo, Šiaulių miesto invazinių augalų paplitimo tyrimo, sudarė invazinių augalų žemėlapi. Buvo organizuojamos švarinimo akcijos Dainų mikrorajone, Beržynėlio, Lieporių parkuose. Prisidėjo prie kasmetinės akcijos „Darom 2014“. Salduvės ir Talkšos miško parkuose buvo statomos gamtinės kompozicijos iš šakų, šieno, kankorėžių ir pan., atnaujintos parko informacinės lentelės. Viena švietimo įstaigų sukūrė ekolabirintą, įrengė vaistažolių, prieskoninių žolelių saleles. Aplinkosaugos aktualijoms aptarti parengtos knygelės, lankstinukai. Buvo organizuojama tarptautinė konferencija su užsienio partneriais. Švietimo ir ugdymo įstaigų auklėtiniai dalyvavo Žemės dienos eisenoje, Europos judriosios savaitės metu miesto gyventojus agitavo važinėti ekologišku ir visuomeniniu transportu, vykdė automobilių kiekio, pravažiuojančio pro ugdymo įstaigą, tyrimą.</p>	
Nevyriausybinių organizacijų aplinkosaugos	Vykdytojas	Šiaulių miesto nevyriausybinių organizacijų	12 000
	Pradžia–pabaiga	2014 m. sausio–gruodžio mėnesiai	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
projektų rėmimas	Aprašymas	Finansuojami projektai buvo atrinkti ir vertinami vadovaujantis Savivaldybės tarybos patvirtintais nuostatais (2007 m. gruodžio 24 d. sprendimas Nr. T-189). 2014 m. konkursui buvo pateiktos 18 NVO aplinkosaugos projektų paraiškos, iš jų 11 projektų buvo finansuoti. Paremti projektai: pilietinė akcija „Laisvė dviračiui“, „Lieporių liepų įprasminimas“, „Rėkyvos lydeka-7“, „Sodinu medį“, „Šiaurės regiono 5–8 klasių gamtos mokslų – biologijos olimpiada“, „Žygis už sveiką ir gražią Lietuvą“, „Rėkyvos ežero pakrantės tvarkymas“, „Gyvenamoji vieta – Žemė“, „Už švarų ir tvarkingą Vijolės upelį“, „Kai gamta švari, ir aš švarus“, „Lenkiuosi žemei“.	
Informacinių ir kt. leidinių prenumerata, įsigijimas ir leidyba	Vykdytojas	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius	2 906
	Pradžia–pabaiga	2014 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	Ekologinio švietimo tikslams užsakytos 3 laikraščių ir 1 žurnalo prenumeratos: laikraščių „Žalioji Lietuva“, „Žaliasis pasaulis“ „Tėviškės gamta“ po 10 vnt. ir žurnalo „Miškai“ 1 vnt. Šios prenumeratos paskirstytos Šiaulių miesto savivaldybės viešosioms bibliotekoms, Šiaulių apskrities P. Višinskio bibliotekai ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijai. Aplinkosauginių renginių dalyviams apdovanoti, švietimo ir ugdymo tikslais per 2014 metus įsigytos 66 knygos.	
Renginių organizavimas, visuomenės švietimas ir	Vykdytojas	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius Šiaulių jaunųjų gamtininkų centras	11 253
	Pradžia–pabaiga	2014 m. kovo–lapkričio mėnesiai	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
informavimas	Aprašymas	<p>Pagrindiniai 2014 m. organizuoti aplinkosauginiai renginiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasaulinės žemės dienos minėjimo renginys (kovo 20 d.). Renginys prasidėjo eiseną nuo Šiaulių viešbučio iki Prisikėlimo aikštės, jos metu dalyviai garsiai ir nuotaikingai skandavo Žemės dienos šūkį. Eisenos dalyvius lydėjo Šiaulių koncertinės įstaigos „Saulė“ pučiamųjų orkestras. Prisikėlimo aikštėje buvo pakelta Žemės dienos vėliava, dalyvius sveikino miesto politikai. Renginio pabaigoje buvo šokamas šokis Žemės dienai. - Tarptautinei žemės dienai paminėti (balandžio 19 d.) skirtas renginys. Konferencijoje pristatyta Šiaulių mieste vykdoma aplinkos stebėseną, švietimo ir ugdymo įstaigos bei NVO organizacijos pristatė savo vykdytus aplinkosaugos projektus. <p>Lėšos panaudotos renginių organizavimo išlaidoms: renginio „Laisvė dviračiui“ dalyviams apdrausti, renginio „Už žydintį ir švarų miestą“ diplomams spausdinti. Visuomenės švietimo ir informavimo tikslais parengtas ir transliuotas reportažas apie oro taršą.</p> <p>10 000 Lt skirta Jaunųjų gamtininkų centro egzotinių gyvūnų kampelio ir žirgų priežiūrai. Įsigyti medikamentai, vitaminai, maisto papildai, skiepai, gyvūnų priežiūrai reikalingos prekės.</p>	
Želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, būklės stebėsenos, želdynų kūrimo, želdinių veisimo ir inventorizavimo priemonės			235 812
Želdinių priežiūros vykdymas	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“ UAB „Aplinkos darbai“	191 100
	Pradžia–pabaiga	2014 m. sausio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	<p>Vykdam želdinių priežiūrą, 2014 m. patręšta 258 medžiai ir 48 m² krūmų, nugenėta 3 263 medžiai, pašalinta atžalų nuo 73 medžių, sutvarkyta 19 893 m² krūmų, išrauti 46 kelmai bendro naudojimo teritorijose, 82 medžiai nugenėti kapinėse.</p> <p>Iš 98 781 m² žaliųjų plotų po keletą kartų per sezoną sugrėbta ir išvežta 93,5 t keršosios kandelės pažeistų kaštonų lapų. Didžiausi kaštonų lapų kiekiai surinkti ir išvežti iš Kaštonų al., Dainų tako, Sevastopolio g., J. Basanavičiaus g., Ežero g., V. Grinkevičiaus g., Lieporių g. žaliųjų plotų.</p> <p>Želdinių priežiūrai panaudota 176 100 Lt, kaštonų lapams tvarkyti – 15 000 Lt.</p>	

Priemonės pavadinimas	Detalus priemonės vykdymo aprašymas		Panaudota lėšų Lt
Naujų želdinių sodinimas prie miesto gatvių, parkuose ir skveruose	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“	23 552
	Pradžia–pabaiga	2014 m. rugpjūčio–spalio mėnesiai	
	Aprašymas	78 vnt. įvairių rūšių želdinių (50 glaustašakių mažalapių liepų, 4 dygiosios eglės, 1 svyruoklinė blindė, 5 europiniai kukmedžiai, 10 paprastųjų sidabrakrūmių, 4 paprastieji pūsleniai, 2 raudonalapiai Tumbergo raugerškiai ir 2 lenktašakės forsitijos) Tilžės, Vasario 16-osios, Vytauto gatvėse, Prisikėlimo aikštės skvere prie fontano bei šalia Ežero ir Talkšos gatvių sankryžos.	
Želdynų žemės sklypų formavimas, kadastrinių matavimų atlikimas, sklypų registravimas, inventorizavimas	Vykdytojas	UAB „Altagis“ VI „Registru centras“	14 826
	Pradžia–pabaiga	2014 m. sausio–gruodžio mėn.	
	Aprašymas	Per 2014 m. suformuoti 5 atskirųjų želdynų paskirties žemės sklypai (2 vnt. Pabalių mikrorajone, prie Etten-Leuro g.; 1 sklypas prie Lyduvėnų g.; 1 sklypas Žemaitės g. tarp daugiabučių namų ir 1 sklypas Prisikėlimo aikštės skvere). Atlikti 2 atskirųjų želdynų žemės sklypų (sklypo tarp Vasario 16-osios g. 21 ir Tilžės g. 134 bei tarp Lyduvėnų g. 10 ir Lyduvėnų g. 11) kadastriniai matavimai. Anksčiau parengtų dokumentų pagrindu 10 atskirųjų želdynų sklypų įregistruota Registru centre (tarp Vilniaus g. 347 ir Vilniaus g. 333, tarp Vytauto g. 80 ir Rūdės g. 23, Šaulio aikštės skveras, tarp Etten-Leuro g. 15 ir Etten-Leuro g. 19, tarp Etten-Leuro g. 10 ir Etten-Leuro g. 14, prie Gvazdikų tako 7, Kaštonų al. prieigose, prie Kviečių g., prie Ginkūnų kapinių, kieme, tarp Vasario 16-osios g. 21 ir Tilžės g. 134).	
Želdinių pertvarkymo projektų parengimas ir įgyvendinimas	Vykdytojas	UAB „Šiaulių apželdinimas“	6 334
	Pradžia–pabaiga	2014 m. spalio–gruodžio mėnesiai	
	Aprašymas	Pagal 2013 metais parengtus atskirųjų želdynų tvarkymo projektus 2014 metais vykdyti želdinių kirtimo, genėjimo, kelmų šalinimo darbai skveruose prie Dubijos g. 38, prie Dubijos g. 44A, tarp Energetikų g. 8 ir Energetikų bei Pirties gatvių sankryžos, prie Marijampolės ir J. Šliūpo gatvių sankryžos, prie Gumbinės g. 7 bei Dubijos g. 1E ir Lyduvėnų gatvėje.	
Iš viso	611 475		

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Kūno kultūros ir sporto skyrius 2014 m. organizavo 169 sporto ir sveikatinimo renginius: VŠĮ sporto įstaigų reginių skaičius – 6, sporto ugdymo centrų renginių skaičius – 24, sporto visiems renginių skaičius – 139. Renginiuose dalyvavo 11131 žmonės.

Šiaulių miesto sporto mokyklos ir sporto klubai surengė šiuos svarbiausius naujus ir tradicinius, visuomenės susidomėjimą keliančius, sporto renginius: Šiaulių žiemos šventė „Šiauliai 2014“, Šiaulių miesto sukarintų padalinių sporto žaidynės „Šiauliai 2014“, Šiaulių miesto moksleivių 9-12 klasių rankų lenkimo varžybos, Šiaulių pėsčiųjų maratonas „Kiek noriu, tiek einu“, Šiaulių Olimpinė diena, X –osios Šiaulių m. ikimokyklinių įstaigų sporto žaidynės „Mažasis olimpietis“, Festivalis „Sportas visiems“ – 2014, VII – sios Seniūnijų žaidynės, Šiaulių neįgaliųjų sporto šventė, Vasaros žaidimų salos, Šiaulių miesto bėgimas „Saulės mūšis 2014“, Šiaulių miesto mero taurės konkursas „Šiaulių sveikuolis 2014“, Lietuvos respublikos Prezidento taurės fizinės sveikatos vertinimo konkursas „LT sveikuolis – 2014“, Šiaulių miesto bendrojo lavinimo įstaigų 1-4 klasių moksleivių sporto žaidynės „Jaunasis olimpietis“, Šiaulių miesto sporto varžybų ciklas skirtas tarptautinei neįgaliųjų dienai paminėti, Kalėdinis renginys „Naujus metus sutik žvalus“.

Šiaulių miesto savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybai (toliau - BST) 2014 metai buvo 18 BST aktyvios veiklos metai. Ataskaitiniais metais BST tęsė savo veiklos VII–ąją kadenciją. Iš viso BST šiuo metu yra 21 narys. Formuluodama savo veiklos strategiją pagrindinį dėmesį BST skiria visuomenės ir asmens sveikatai ir jos nuostatų įtvirtinimui Šiaulių miesto savivaldybės politikoje ir veikloje. Vykdoma veikla siekiama, kad eilinis miesto pilietis propaguotų sveiką gyvenimo būdą ir būtų sveikas, todėl BST sau kelia šiuos tikslus:

1. Pagerinti gyventojų sveikatos rodiklius: sumažinti sergamumą, ligotumą, invalidumą;
2. Sudaryti prielaidas ilgesniam ir sveikesniam gyvenimui;
3. Įtraukti bendruomenę į sveikatinimo veiklą;
4. Mažinti socialinius sveikatos netolygumus;
5. Ugdyti bendruomenės narių pilietiškumą.

Jų įgyvendinimui taikomi įvairūs ilgalaikiai veiklos modeliai – strategijos:

1. Prevencijos;
2. Intervencijos;
3. Tarpsektorinio bendradarbiavimo;
4. Poveikio savivaldybės politikai sveikatos stiprinimo srityje;
5. Komunikacijos;
6. Bendruomenės sveikatinimo programa.

Šios strategijos taikomos ir realizuojamos per sveikatos programas, propaguojant sveiką gyvenseną, analizuojant Šiaulių miesto visuomenės ir asmens sveikatos politiką ir ją įtakojant. Bendruomenės sveikatos stiprinimo programose buvo numatytos 3 investicijų sritys. Tai investicijos į pirminę, antrinę ir tretinę profilaktiką. Programas šiose srityse realizavo Šiaulių miesto savivaldybės institucijos (Visuomenės sveikatos biuras, mokyklos, darželiai), asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros sistemos bei įvairios miesto bendruomenės institucijos (NVO, klubai, asociacijos, Šiaulių universitetas ir t.t.).

BST 2014 m. patvirtino sveikatinimo prioritetus, kuriais vadovaujantis Sveikatinimo projektų vertinimo komisija atrinko Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamus projektus. 2014 m. konkurso keliu parinkti visuomenės sveikatos rėmimo projektai buvo finansuojami, jei atitiko šiuos prioritetus:

- Sveikatos stiprinimas bendruomenėje (prioritetai teikiami vaikų ir paauglių sveikatos stiprinimui bei žalingų įpročių prevencijai);
- Šeimos sveikatos gerinimas;
- Tuberkuliozės profilaktika ir kontrolė.
- Sveikatinimo renginiai:
  - Mokslinė – praktinė konferencija, skirta Visuomenės sveikatos stiprinimui.
  - „Ruduo – sveikatos stiprinimo metas“ ir „Pavasaris – sveikos aplinkos kūrimo metas“ renginiai.

- Renginiams, skirtiems organų ir kraujo donorystei propaguoti.
- Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika;
- Neinfekcinių susirgimų profilaktika (pirmenybė teikiama psichikos, širdies-kraujagyslių, vėžinių susirgimų profilaktikai);
- Infekcinių susirgimų profilaktika (pirmenybė teikiama didelę grėsmę bendruomenei turinčių infekcinių susirgimų profilaktikai).

2014 metus paskelbus vaikų sveikatingumo metais, itin svarbios buvo vaikų, paauglių ir jaunimo sveikatinimo programos. Programos skirtos dantų ėduonies profilaktikai, jaunimo psichinės sveikatos stiprinimui ir psichologiniam švietimui, sveikos gyvensenos mokymui ir propagavimui, sveikai ugdymo aplinkai kurti ir sveikatos rizikos veiksnių profilaktikai ugdymo srityje, priklausomybių kontrolei. Savo indėlių vaikų sveikatos stiprinime įneša ir už savo vykdomas programas bei veiklą atsiskaito Biuras. Tradiciškai kiekvienais metais rugsėjo mėnesio posėdis skiriamas šiai tematikai. Ataskaitiniais metais posėdyje svarstėme vaikų sveikos mitybos aktualijas Šiaulių mieste. Vaikų mitybos organizavimo patirtimi pasidalino Šiaulių miesto l/d „Žiogelis“.

Kita miestui labai svarbi BST veikla aktyvinant miesto bendruomenę sveikatinimo veikloje yra akcijos „Ruduo – sveikatos stiprinimo metas“ ir „Pavasaris – sveikos aplinkos kūrimo metas“ renginiai. Renginius organizavo ir koordinavo Biuras.

BST ne mažai dėmesio skyrė šiuolaikinei visuomenės sveikatos mokslo teorijai ir praktikai. 2014 m. spalio mėn. 23-24 d. kartu su Šiaulių universiteto Visuomenės sveikatos moksliniu centru, Sveikatos studijų katedra organizavo mokslinę praktinę konferenciją „Vaikų sveikatinimo metai – iššūkiai ir perspektyva“. Konferencijoje pranešimus skaitė Jadvyga Zinkevičiūtė, SAM viceministrė, Kęstutis Speičys, Vaikų reabilitacinės sanatorijos „Palangos gintaras“ direktorius, Daiva Mockevičienė, Jūra Vladas Vaitkevičius ŠU SGNSF Sveikatos studijų katedros docentai, Audronė Kardašienė, Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namų direktorė ir kiti ŠU mokslininkai ir praktikai.

Kita BST veiklos kryptis – aktualių Šiaulių miesto visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros ir jos politikos klausimų svarstymas. 2014 metais BST surengė 5 posėdžius. Buvo svarstomi šie Šiaulių miesto bendruomenės sveikatinimo prioritetiniai klausimai:

2014-02-03 posėdžio klausimai skirti visuomenės sveikatos pokyčiams Šiaulių miesto bendruomenėje. Pranešėjas K. Kameneckas, Šiaulių visuomenės sveikatos centro direktorius. Taip pat svarstyta BST veiklos ataskaita, BST sudėties pakeitimai, patvirtintas 2014 m. veiksmų planas.

2014-03-19 posėdžio metu pristatyti nauji BST nariai, supažindinta su 2014 m. sveikatinimo projektų finansavimu (pranešėja V. Palčiauskienė, BST narė, Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriaus vedėja). Apie kūno kultūros ir sporto strategijos formavimą ir infrastruktūrą Šiaulių mieste pranešė M. Bezaras, Savivaldybės administracijos Kūno kultūros ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas. Dviračių infrastruktūros situaciją ir jos plėtrą Šiaulių mieste apžvelgė pranešėjas A. Adomaitis, Savivaldybės administracijos Miesto infrastruktūros skyriaus vedėjas. Klausimą, ar Šiauliai vis dar dviračių miestas, iškėlė pranešėja H. Garbenienė, BST narė, Savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro direktorė.

2014-04-30 posėdžio klausimai skirti vaikų psichikos sveikatos aktualijoms Šiaulių mieste, apie kurias pranešė L. Šėporaitienė, Šiaulių centro poliklinikos Psichikos sveikatos centro vedėja. Apie vaiko psichinę sveikatą tarpasmeninių santykių kontekste pranešė J. Urnikienė, Šiaulių miesto PPT direktorė. Psichikos sveikatos dienos stacionarą pristatė pranešėjas M. Maželis, BST narys, Šiaulių centro poliklinikos vadovas.

2014-09-24 posėdžio metu apie vaikų sveikatinimo metus, vaikų sveikos mitybos aktualijas Šiaulių mieste pranešė A. Mikalauskiene, BST narė, Šiaulių MVT viršininko pavaduotoja. Vaikų maitinimo organizavimo patirtimi Šiaulių m. l/d „Žiogelis“ pasidalino pranešėja L. Račė, l/d „Žiogelis“ kineziterapeutė. Šiaulių miesto savivaldybės Bendruomenės sveikatos tarybos politikos analizę pristatė E. Pečiukėnas, Vilniaus M. Romerio universiteto magistras.

2014-12-10 posėdžio klausimai skirti tokioms temoms kaip greitosios medicinos pagalbos aktualijos Šiaulių mieste (pranešėja E. Kukaitienė, VšĮ Šiaulių greitosios medicinos pagalbos stoties

vyriausioji gydytoja), visuomenės sveikatos rėmimo projektų finansavimo prioritetai 2015 metais (pranešėjas J. V. Vaitkevičius, BST pirmininkas).

2014 m. ir toliau buvo plėtojamas tarpsektorinis bendradarbiavimas. BST nariai dalyvavo Nacionalinės sveikatos tarybos, Kelmės rajono savivaldybės BST renginiuose, skaitė pranešimus, dalyvavo veiklos patirties sklaidoje.

Bendruomenės sveikatos taryboje buvo priimti svarbūs pasiūlymai ir nutarimai Šiaulių miesto bendruomenei. Jie buvo adresuoti Nacionalinei sveikatos tarybai, Šiaulių miesto tarybai, merui ir savivaldybei. Ateityje būtina į sveikatinimo politikos propagavimą ir jo realizavimą labiau įtraukti miesto politines partijas ir judėjimus. BST nariams reikėtų aktyviau ištraukti į miesto tarybos ir BST veiklą, teikiant pasiūlymus susijusius su visuomenės sveikata. BST turėtų nuolat bendradarbiauti su Visuomenės sveikatos biuru, domėtis jo veiklos plėtra ir efektyvumu. Būtina suaktyvinti BST tarpsektorinį bendradarbiavimą ne tik tarp atskirų Lietuvos respublikos savivaldybių BST, bet ir Šiauliuose tarp atskirų institucijų. Aktyvėja komunikacijos strategija. BST bendradarbiauja su žiniasklaida. Daugiau BST veikla domėjosi dienraščiai „Šiaulių naujienos“, „Šiaulių kraštas“, „Šiauliai plius“, Šiaulių ir Splus televizijos.

Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės komisija koordinuoja narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos, prekybos žmonėmis prevencijos ir kontrolės veiksmus savivaldybės teritorijoje. Siekiant stabdyti ir mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą, atsakingos savivaldybės institucijos ir įstaigos 2014 m. vykdė Šiaulių miesto savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijai numatytas priemones.

Ypač daug dėmesio vaikų ir jaunimo asmenybės formavimui, prasmingo gyvenimo sampratos ugdymui, formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, atsižvelgiant į tikslinių grupių asmenų amžių skyrė Visuomenės sveikatos biuras. Šiai priemonei įgyvendinti Visuomenės sveikatos biuro Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros skyriaus specialistai vykdė žalingų priklausomybių prevenciją bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenėms visus 2014 metus. 1544 mokiniams prarastos 78 diskusijos, 1740 mokinių - 67 paskaitos, pamokos, perskaitytas 31 pranešimas. Mokiniais, jų tėvams ir mokytojams prarastos akcijos, suorganizuoti 5 protų mūšiai, konkursai, viktorinos ir kiti vieši renginiai. Per mokyklų TV pademonstruoti 9 video siužetai. Informacijos viešinimui parengti ir pateikti 6 straipsniai mokyklų internetinėse svetainėse. Visų mokyklų bendruomenėms parengti 39 standiniai pranešimai.

Formuojant neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų vartojimą, suorganizuota 12 bėgimų „Už blaivią ir sveiką Lietuvą“. Kiekvieną pirmą mėnesio penktadienį 18.00 val. visuose Lietuvos miestuose ir kitose pasaulio valstybėse, visur, kur tik yra lietuvių, vyksta masinis bėgimas miesto gatvėmis, skirtas blaivybei ir sveikam gyvenimo būdai propaguoti. Bėgimo Šiauliuose iniciatorius - Donatas Gulbinas. Biuras nuolat viešino šią akciją ir ragino šiauliečius prisijungti prie bėgimo.

2014 m. Visuomenės sveikatos biuras konsultavo 2652 asmenis: 115 miesto gyventojų, 2390 mokinių, 147 mokinių tėvų (globėjų), mokytojų. Ataskaitiniais metais atliktas Šiaulių miesto suaugusių žmonių gyvensenos tyrimas. Dalis klausimų buvo apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo paplitimą. Gauti rezultatai pateikti tyrimo ataskaitoje (<http://www.sveikatos-biuras.lt/naujiena/siauliu-miesto-suaugusiu-zmoniu-gyvensenos-tyrimas-2014-m-2081>). Surinkti ir išanalizuoti duomenys apie Šiaulių miesto gyventojų mirtingumą nuo atsitiktinio apsinuodijimo alkoholiu ir narkotikais bei sergamumą psichikos ir elgesio sutrikimais, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas. Šie duomenys pateikti Šiaulių miesto gyventojų sveikatos būklės 2013 miesto ataskaitoje (<http://edem.siauliai.lt/Ataskaitos724786>).

Šiaulių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas, 2014 metais įgyvendindamas narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programą, taip pat daug dėmesio skyrė vaikų ir jaunimo asmenybei formuoti, prasmingo gyvenimo sampratai ugdyti, formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą. Propaguojant sveiką ir aktyvų gyvenimo būdą, organizuotos šios prevencinės veiklos:

- Dengtiltyje organizuotas prevencinis renginys „Saugi vasara-2014“, kuriame dalyvavo aštuoniolikos miesto mokyklų komandos;
- Šiaulių miesto jaunųjų policijos rėmėjų komandos (10 jaunųjų policijos rėmėjų) dalyvavimas Žagarės regioniniame parke vykusiame Šiaulių apskrities jaunųjų policijos rėmėjų sąskrydyje;
- bendradarbiaujant su Šiaulių tardymo izoliatoriaus darbuotojais, organizuotas krepšinio turnyras, kurio šūkis „Mes sportuojam, o ne vartojam“;
- diskusija su Šiaulių viešojoje bibliotekoje įsikūrusios Jaunimo erdvės lankytojais;
- 10 vaikų dalyvavimas Policijos departamento organizuojamoje vaikų vasaros stovykloje;
- vaikų vasaros užimtumo programa „Saulės vaikai“, kurioje dalyvavo 24 elgesio problemų turintys vaikai;
- bendruomenės pareigūnai vykdė prevencines akcijas dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo jaunimo laisvalaikio praleidimo vietose: prekybos centre „Saulės miestas“ esančioje „Terasoje“, prie mieste esančių vandens telkinių.

Vykdamas vaikų teisinį švietimą bei organizuojant prevencinę veiklą miesto ugdymo įstaigose, vaikų dienos centruose, Šiaulių profesinio rengimo centre, Šiaulių universitete skaitytos paskaitos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos tema, supažindinta su atsakomybe, dalinti informaciniai lankstinukai „Padarei pažeidimą – atsakysi!“, kuriuose pateikiama informacija apie atsakomybės ypatumus už psichoaktyviųjų medžiagų įsigijimą, laikymą, platinimą, vartojimą ir pan. Siekiant ugdyti mokinių teisinį sąmoningumą ir vykdamas teisės pažeidimų prevenciją, tame tarpe ir pažeidimų, susijusių su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, organizuotas Šiaulių miesto bendrojo lavinimo mokinių teisinių žinių konkursas „Temidė“, kuriame dalyvavo 8 miesto mokymo įstaigų komandos. Antrus metus iš eilės konkurso nugalėtoja pripažinta „Saulėtekio“ gimnazijos komanda, kuri atstovavo Šiaulių miestą regioniniame šio konkurso etape.

2014 metais įgyvendintas Šiaulių miesto savivaldybės finansuojamas prevencinis projektas „Būk pilietiškas, būk saugus“, kurio viena iš veiklos sričių – nepilnamečių teisės pažeidimų prevencija. Organizuojant veiklą šioje srityje vykdytos priemonės, skirtos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijai.

Šiaulių miesto savivaldybės Švietimo skyrius 2014 m. vykdė 15 alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programų, 1 „GYVAI (UNPLUGGED)“ - tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimo prevencijos programą 12-14 metų mokiniams, 4 „Sniego gniūžtė“ - psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir socialinių įgūdžių ugdymo programas 8-12 klasių mokiniams, 3 psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos mokymo programas tėvams, 8 „Sveikos gyvensenos ugdymo“ programas 1- 8 klasių mokiniams.

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

INFORMACIJA APIE MOKYKLAS IR MOKINIŲ SKAIČIŲ

Savivaldybės sprendimas dėl etatų įvedimo		Už sveikatos priežiūros mokyklose paslaugų teikimą atsakinga (-os) institucija (-os) ar įstaiga (-os)	Mokyklų skaičius		Mokinių skaičius	
Data, Nr.	Skirta etatų		steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų	steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų
1	2	3	4	5	6	7
2011-11-24 Nr. T-317	1 etatas/ 1000 mokinių	Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	35		14475	

2014-06-26 Nr. T-154	1 etatas/ 1000 mokinių	Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	30		4608	
2014-04-24 Sutartis Nr. SŽ-584	1 etatas/ 1000 mokinių	Šiaulių profesinio rengimo centras		1		872
Iš viso:			65	1	19083	872

SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ MOKYKLOSE VYKDANTYS SPECIALISTAI

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugia u	0,5–1	iki 0,5	pagal priedą	visuomenės sveikatos	slaugytojos	kita
1*	2*	3*	4*	5*	6*	7	8	9
13,4 (bendrojo)	14	12	2			2	3	9
4,6 (ikimokyklinio)	30			30			24	6
1 (profesinio)	1	1						1
Iš viso: 19	45	13	2	30		2	27	16

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE FINANSAVIMAS

Skirta lėšų (litais)		Savival- dybės įsiparei- gota skirti lėšų (litais)	Panaudota lėšų (litais)		Panaudotų lėšų paskirstymas (litais)			
Privalomoj o sveikatos draudimo fondas	Savival- dybės biudžeta s		Privalom ojo sveikatos draudimo fondas	saviva l- dybės biudže tas	darbo užmo- kesčiui	mokes- čiams	medika- mentams (tvarsliav ai)	kitai veiklai
1	2	3	4	5	6	7	8	9
					361181	111384		118235

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE VEIKLOS RODIKLIAI

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį			Sveikatinimo veikla		
	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita	vykdyta programų	organi- zuota renginių	renginiuose dalyvavusių mokinių
1	2	3	4	5	6	7
7376	1002	5399	975	156	2863	89789
7376	1002	5399	975	156	2863	89789

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose vykdoma vaikų sveikatos priežiūra:

2014 m. rugsėjo 11 d. pasirašyta 30 lėšų naudojimo sutarčių su ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, numatant lėšas visuomenės sveikatos priežiūros specialisto darbo užmokesčiui bei prekėms, skirtoms visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms atlikti.

Pagal sutartis ikimokyklinio ugdymo įstaigos įsipareigojo suteikti ir suteikė šias visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas:

1. Suteikė 422 konsultacijas ikimokyklinių ugdymo įstaigų auklėtojams, vaikų tėvams.
2. Parengė 91 informacinį ar stendinį pranešimą, kuriuos pateikė ikimokyklinių ugdymo įstaigų bendruomenėms.
3. Organizavo ir pravedė 64 viešus sveikatinimo renginius 5820 ikimokyklinių ugdymo įstaigų bendruomenėms.
4. Pravedė 88 pamokas 1384 vaikams.
5. Vykde vaikų maitinimo organizavimo priežiūrą, atliko 310 patikrų.
6. Atliko 30 ikimokyklinių ugdymo įstaigų aplinkos atitikties visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimams vertinimą.
7. Vykde 4737 vaikų sveikatos stebėseną.
8. Teikė 237 asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistų rekomendacijų apie vaiko sveikatos būklę ikimokyklinių ugdymo įstaigų administracijai, auklėtojams.

Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistai organizavo ir pravedė sveikatinimo renginius:

Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms:

1. 2 seminarus „Vaiko asmens higienos įgūdžių formavimas“, 10 ikimokyklinio ugdymo įstaigų 41 auklėtojų-padėjėjai.
2. Pranešimą „Ikimokyklinio ugdymo įstaigų pasirengimo suteikti pirmąją pagalbą ypatumai“, 33 ikimokyklinio ugdymo įstaigų direktoriams.
3. Akciją „Mankšta darbo vietoje - sveika ir naudinga!“ (mankštos pratimų ir kilimėlio kompiuterio pelei su eskizu pristatymas), 33 ikimokyklinio ugdymo įstaigų direktoriams.
4. Interaktyvų užsiėmimą „Sveiko maisto pasirinkimas“, 97 vaikams (2-7 m.), 14 pedagogų.
5. 7 aktyvias pamokas „Būk švarus – būsi sveikas“, 127 vaikams, 7 pedagogams.

Specialiosiose ir kitose mokyklose:

1. 2 renginius, skirtus Pasaulinei dienai be tabako paminėti, dalyvavo 33 Logopedinės mokyklos ir 21 Ringuvos specialiosios mokyklos mokiniai.
2. 4 aktyvias pamokas „Sveika mityba“, 25 Logopedinės mokyklos, 9 Sanatorinės mokyklos mokiniams ir 52 Petro Avižonio regos centro priešmokyklinio amžiaus vaikams.
3. Renginį, skirtą Tarptautinei nerūkymo dienai paminėti, dalyvavo 21 sutrikusios klausos ugdymo centro mokinys.
4. Protų mūšį „Tarptautinė nerūkymo diena“, 18 Sanatorinės mokyklos mokiniams.
5. Konkursą, skirtas Europos supratimo apie antibiotikus dienai paminėti, 18 Sanatorinės mokyklos mokiniams.
6. Protų mūšį „Alkoholio ir tabako poveikis sveikatai“, 28 Logopedinės mokyklos mokiniams.
7. Renginį „Alkoholio žala augančiam organizmui“, 20 Sutrikusios klausos ugdymo centro mokiniams.
8. Žygį pėsčiomis „Sveikatos kodas“, skirtą Judėjimo sveikatos labai dienai paminėti, Profesinio rengimo centro jaunimui, klubui "Tarp savų" nariams, Ringuvos specialiosios mokyklos mokiniams.
9. Renginį „Ką kūnas kalba apie tave?“, 26 Ringuvos specialiosios mokyklos pedagogams ir kiti darbuotojams.

10. Paskaitą – diskusiją „Moters lytinė sveikata“, 7 Šiaulių S. Sondeckio menų gimnazijos mokinėms.
11. Protų mūšį „Gyvenk sveikai – mąstyk blaiviai“, 25 Ringuvos specialiosios mokyklos mokiniams.

Šiaulių profesinio rengimo centre vykdoma vaikų sveikatos priežiūra:

1. Suteiktos 544 konsultacijos mokiniams ir 93 konsultacijos mokytojams, mokinių tėvams;
2. Parengti 93 informaciniai pranešimai, stendai;
3. Organizuota 60 renginių, kurių metu dalyvavo 1300 mokinių;
4. Atlikti 54 mokyklos aplinkos atitikties visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimams vertinimai;
5. Vykdyta mokinių sveikatos būklės stebėseną.

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Savivaldybės tarybos patvirtinti savivaldybės biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai

Eil. Nr.	Paskirtis	Skirti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)
1.	Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro finansavimas:		
1.1.	Darbo užmokestis	135,9	135,9
1.2.	Socialinio draudimo įmokos	42,1	42,1
1.3.	Prekės ir paslaugos	20,5	20,5
	Iš viso:	199,5	199,5

Savivaldybei skirti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai

Eil. Nr.	Paskirtis	Skirti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)
1.	Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija:		
1.1.	Mokinių sveikatos priežiūra, iš jų:	590,8	590,8
1.1.1	Darbo užmokestis	360,8	360,8
1.1.2	Socialinis draudimas	111,8	111,8
1.1.3	Prekės ir paslaugos	118,2	118,2
1.2.	Stiprinimas ir stebėseną, iš jų:	380,3	380,3
1.2.1	Darbo užmokestis	178,1	178,1
1.2.2	Socialinis draudimas	55,1	55,1
1.2.3	Prekės ir paslaugos	147,1	147,1
	Iš viso:	971,1	971,1

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T-386 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos patvirtinimo“ patvirtinta programa, kurios tikslas yra sudaryti palankias sąlygas miesto bendruomenei sveikatinti. Programos prioritetinės kryptys atitinka Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 patvirtintos Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos kryptis:

1. sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį;

2. sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką;
3. formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą;
4. užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.

Šiaulių miesto savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos nustatytos 2015 m. prioritetinės sveikatinimo veiklos kryptys:

1. Sveikatos stiprinimas bendruomenėje (prioritetai teikiami vaikų, paauglių, jaunimo ir senjorų sveikatos stiprinimui bei žalingų įpročių prevencijai, fiziniam aktyvumui, sveikai mitybai);
2. Šeimos sveikatos gerinimas;
3. Tuberkuliozės profilaktika ir kontrolė;
4. Sveikatinimo renginiai:
  - 4.1. Mokslinė-praktinė konferencija skirta Visuomenės sveikatos stiprinimui
  - 4.2. „Ruduo – sveikatos stiprinimo metas“ ir „Pavasaris – sveikos aplinkos metas“ renginiai;
  - 4.3. Renginiai, skirti organų ir kraujo donorystei propaguoti;
5. Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika;
6. Neinfekcinių susirgimų profilaktika (pirmenybė teikiama psichikos, širdies-kraujagyslių, vėžinių susirgimų profilaktikai);
7. Infekcinių susirgimų profilaktika (pirmenybė teikiama didelę grėsmę bendruomenei turinčių infekcinių susirgimų profilaktikai).

Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus visuomenės sveikatos priežiūros klausimais, yra išskyręs šias prioritetines visuomenės sveikatos priežiūros kryptis: fizinis aktyvumas, sveika mityba ir lytiškumo ugdymas.

XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS

1. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų, litais
1	2	3
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	20000
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	144000
Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje		20000
Iš viso lėšų		184000

2. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius	Vertinimo kriterijų skaičius		Skirta lėšų, litais	Panaudota lėšų, litais
			planuota	įvykdyta		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės	1	35	35	900	900
		1	2003	2400	1000	1000
		1	2502	2502	900	900
		1	156	269	1000	1000
	Iš viso	4	4696	5206	3800	3800
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės	1	359	359	13 000	13 000

	Iš viso	1	359	359	13000	13000
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos	1	32	41	600	600
		1	322	322	600	600
		1	733	766	500	500
	Iš viso	3	1087	1129	1700	1700
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencijos	1	16	46	1600	1600
	Iš viso	1	16	46	1600	1600
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo	1	550	554	600	600
		1	35	35	500	500
		1	56	56	600	600
		1	159	194	2500	2500
		1	242	217	600	600
		1	503	687	900	900
		1	94	93	1000	1000
		1	25	23	1600	1600
		1	298	298	1000	1000
		1	6	1	700	700
		1	34	45	500	500
		1	28	31	600	600
		1	152	182	700	700
		1	18	22	900	900
		1	200	200	4000	3991,11
		1	335	623	400	400
		1	80	16	600	600
		1	20	24	1100	1100
		1	36	12	900	900
		1	37	37	500	500
1	5	6	600	600		
1	275	295	700	700		
1	3556	5035	6000	6000		
1	233	182	600	600		
1	88	97	700	700		
1	43	45	600	600		
	Iš viso	26	7108	9010	29400	29391,11
6.	Gyventojų sveikatos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimo	1	14	24	500	500
		1	2022	2224	1700	1700
		1	32	35	800	800
		1	40	40	1000	1000
		1	210	294	700	700
		1	183	266	600	600
		1	605	641	700	700
		1	64	76	800	800
		1	214	215	700	700
		1	87	87	800	800
	Iš viso	10	3471	3902	8300	8300
7.	Burnos ertmės organų ligų profilaktikos	1	4356	4779	4500	4500
		1	12261	14239	700	700
		1	8	28	12000	12000
	Iš viso	3	16625	19046	17200	17200
8.	Bendruomenės	1	738	839	600	600

	sveikatos stiprinimo,	1	134	134	400	400
	sveikatos mokymo,	1	24	24	500	500
	šeimos planavimo	1	2	42	800	800
	konsultavimo,	1	4	4	400	400
	sveikatos žinių	1	37	32	700	700
	populiarinimo ir	1	204	230	700	700
	visuomenės	1	153	176	600	600
	sveikatos	1	2110	2207	5200	5200
	propagavimo	1	36	36	900	900
		1	3	14	4400	4400
		1	1065	1141	3000	3000
		1	2552	2553	5000	5000
		1	253	316	4300	4300
		1	531	628	2200	2200
		1	3	2	12000	12000
		1	237	295	500	500
		1	545	337	1500	1500
		1	121	121	600	600
	Iš viso	19	8752	9131	44300	44300
9.	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimo	1	68	68	8000	8000
	Iš viso	1	68	68	8000	8000
10.	Mažas pajamas turinčių asmenų sveikatos priežiūros gerinimas	1	151	165	12000	12000
		1	1520	1561	5000	5000
		1	210	588	18000	18000
	Iš viso	3	1881	2314	35000	35000
11.	Tikslinės grupės asmenims privalomasis profilaktinis aplinkos kenksmingumo organizavimas	1	18	18	2000	2000
	Iš viso	1	18	18	2000	2000
12.	Savanoriškos neatlygintinos donorystės propagavimas	1	8040	21480	1600	1600
		1	21920	24804	1800	1800
	Iš viso	2	29960	46284	3400	3400
	Iš viso	74	74041	96513	154700	154691,1

3. SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių apibūdinimas	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių gautos naudos apibūdinimas
1	2	3	4
1.	Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktikos ir kontrolės	1. Kūdikių namuose augantys 2-6 m. vaikai 2. Neįgalieji ir senyvo amžiaus žmonės	1. Vykdyta vaikų neinfekcinių ligų prevencija, stiprinta vaikų imuninė sistema, organizuota išvyka prie jūros. 2. Suteikta žinių apie sveiką gyvenimą, norint išvengti lėtinių

		<p>3. Moksleiviai nuo 7 iki 14 m.</p> <p>4. Šiaulių miesto moksleiviai</p>	<p>neinfekcinių ligų.</p> <p>3. Buvo vykdoma pėsčiųjų eismo dalyvių bei jaunųjų dviratininkų autotraumatizmo profilaktika.</p> <p>4. Užsiėmimai apie saugų elgesį kelyje, suteiktos saugaus eismo žinios, pėsčiųjų eismo dalyvių bei jaunųjų dviratininkų autotraumatizmo profilaktika.</p>
2.	Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės	1. Sergantieji tuberkulioze, socialinės rizikos grupės, mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikai	1. Kokybiško gydymo nuo tuberkuliozės užtikrinimas, tuberkuliozės diagnozavimas ankstyvojoje stadijoje, vaikų tikrinimas, bendruomenės informavimas apie skiepus nuo tuberkuliozės.
3.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos	<p>1. Bendruomenės nariams nuo 12 m. ir vyresniems.</p> <p>2. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai</p> <p>3. 14-18 m. moksleiviams</p>	<p>1. Suteikta informacija apie psichotropinių medžiagų ir rūkymo žalą sveikatai.</p> <p>2. Formuotos neigiamos mokinių nuostatos žalingų įpročių atžvilgiu, organizuoti renginiai.</p> <p>3. Projekto metu formuotos neigiamos mokinių nuostatos į psichotropines medžiagas.</p>
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencijos	1. Moterys, prostitucijos aukos, neturinčios socialinių garantijų.	1. Kompleksinė pagalba suteikta Šiaulių krašto nukentėjusioms nuo prekybos moterimis bei jų vaikams Padėta nukentėjusioms nuo seksualinio ar darbinio išnaudojimo Lietuvoje ar užsienyje.
5.	Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo	<p>1. Vaikams nuo gimimo iki 3 m. augantiems Kūdikių namuose.</p> <p>2. 16-17 m. mokiniai</p> <p>3. Dainų progimnazijos bendruomenė</p> <p>4. Mokyklos bendruomenė</p> <p>5. 1-4 klasių mokiniai</p> <p>6. Specialiojo ugdymo centro 7-21 m. ugdytiniai</p> <p>7. 7-16 m. kompleksinę negalią turintys vaikai</p>	<p>1. Stiprinta vaikų imuninė sistema, vykdyta prevencinė vaikų sveikatos priežiūra.</p> <p>2. Renginiai ir paskaita sveikos gyvensenos sodyboje.</p> <p>3. Sveikatos palaikymui ir stiprinimui organizuoti sveikatinimo renginiai, olimpiada.</p> <p>4. Vaikų sveikatos ir socialinių įgūdžių lavinimas bendraujant, bendradarbiaujant, sportuojant.</p> <p>5. Projekto metu teikiama informacija apie sveiką gyvenimo būdą, ugdomas dėmesys pakankamam fiziniam aktyvumui, žalingų įpročių prevencija.</p> <p>6. Įtvirtintos sveiko gyvenimo būdo nuostatos, sveikatos stiprinimo renginiai.</p> <p>7. Taikyta hipoterapija, stiprinta psichofizinė sveikatos būklė.</p> <p>8. Organizuoti sveikatinimo, sporto</p>

		<p>8. Jaunimo mokyklos bendruomenė</p> <p>9. Globos namų auklėtiniai</p> <p>10. 1-4 klasių mokiniai</p> <p>11. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, bendruomenė</p> <p>12. 13-19 amžiaus 2174 mokiniai, 300 tėvų</p> <p>13. 2-5 ir 6-7 metų vaikai</p> <p>14. Kudirkos progimnazijos bendruomenė</p> <p>15. 4-7 metų vaikai, turintys netaisyklingą kūno laikyseną ar plokščiapėdiškumą</p> <p>16. Juventos progimnazijos bendruomenė</p> <p>17. 9-11 m. Juventos progimnazijos mokiniai</p> <p>18. Sutrikusios klausos ugdymo centro mokiniai</p> <p>19. 12 moksleivių 7 kl.</p> <p>20. "Saulėtekio" gimnazijos bendruomenė</p> <p>21. Sporto mokyklos bendruomenė</p> <p>22. Sporto mokyklos bendruomenė</p> <p>23. Lopšelių-darželių bendruomenė</p> <p>24. Lopšelių-darželių bendruomenė</p>	<p>renginiai, visapusiškai sveikos asmenybės ugdymas vykdant pozityvios prevencijos priemones.</p> <p>9. Sudarytos sąlygos vaikams su negalia emocinės, psichinės, fizinės sveikatos stiprinimui.</p> <p>10. Informacija apie sveiką gyvenimo būdą, ugdomas dėmesys pakankamam fiziniam aktyvumui, žalingų įpročių prevencija.</p> <p>11. Padėta vaikams ir jų šeimos nariams išsiugdyti sveikos gyvensenos nuostatas, gerinamos sveikatinimo aplinkos sąlygos.</p> <p>12. Organizuotos paskaitos, apklausos, akcijos, sporto varžybos, ugdytas atsakingas požiūris į savo ir kitų sveikatą.</p> <p>13. Bendruomenės švietimas, vaikų sveikatos saugojimas ir stiprinimas, diegti saugios-sveikos gyvensenos principai.</p> <p>14. Ugdyta sveika gyvensena, daug dėmesio skirta žalingų įpročių prevencijai</p> <p>15. Judesio korekcija. Vaikų netaisyklingos kūno laikysenos ir plokščiapėdiškumo šalinimas, profilaktikos sklaida tėvams ir pedagogams.</p> <p>16. Ugdomas teisingas supratimas apie sveiką gyvenseną, daug dėmesio skirta žalingų įpročių prevencijai.</p> <p>17. Sustiprino sveikatą, patobulino plaukymo įgūdžius, išmoko saugaus elgesio vandenyje.</p> <p>18. Stiprinta sveikata, išmokta 80 proc. plaukti, saugaus elgesio vandenyje.</p> <p>19. Išmoko plaukti be pagalbinių priemonių.</p> <p>20. Paskatinti rinktis sveiką gyvenseną, susistemino žinias apie sveikatą.</p> <p>21. Pagerintos sąlygos stiprinti sveikatą, populiarintas dviratis kaip susisiektimo priemonė.</p> <p>22. Formuotas ir propaguotas sveikas gyvenimo būdas.</p> <p>23. Sveikatos saugojimas ir stiprinimas įvairių sporto ir sveikatinimo renginių pagalba, grūdinimusi.</p> <p>24. Grūdinimosi pratimų propagavimas, sveikos gyvensenos principų laikymasis.</p>
--	--	--	--

		25.Lopšelio-darželio bendruomenė. 26. Socialinės rizikos grupės šeimų vaikai	25. Vykdyta plokščiapėdystės profilaktika, sistemingai grūdintasi. 26. Renginių metu propaguota sveika moksleivių gyvensena.
6.	Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimo	1.“Romuvos“ progimnazijos bendruomenei. 2. 70 m. ir vyresni žmonės 3. Miesto bendruomenė 4.Seniorai 5. Seniorai ir jų artimieji 6. Miesto bendruomenė 7. Miesto bendruomenė 8. Sergantieji Parkinsono liga. 9. „Ringuvos“ specialiosios mokyklos bendruomenė 10. Kvėpavimo sistemos sutrikimų turintys 2-6 m. vaikai	1. Formuoti kasdienio fizinio aktyvumo motyvus, poreikį judėti, sveikai maitintis. 2. Organizuotos popietės, seminarai, stovyklos sveikos gyvensenos temomis. Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas, įtraukiant kuo daugiau žmonių į aktyvią fizinę veiklą. 3. Supažindinta su fizinio aktyvumo reikšme, turizmo ir orientavimosi sporto reikšme. Organizuoti renginiai jungiantys fizinę ir protinę veiklą gamtoje. Parengta edukacinė programa „Išmanusis judėjimas“. 4. Aktyvinti pensijinio amžiaus žmones, organizuojant daugiau masinių renginių gamtoje, rengtos sporto šventės, mankštos senjorams. 5. Šiaurietiško ėjimo užsiėmimai ir sportinių šokių judesiai, mankšta gamtoje. 6. Organizuoti šiaurietiško vaikščiavimo renginiai, sveikos gyvensenos užsiėmimai. 7. Renginių forma skatintas fizinis aktyvumas. 8. Fizinio aktyvumo didinimas, pagerinti funkciniai įgūdžiai. 9. Visapusiškai įtraukti į sveikatinimo ir sportinę veiklą. 10. Vaikai skatinti būti fiziškai aktyvūs.
7.	Burnos ertmės organų ligų profilaktikos	1. Nėščiosios, vaikai iki 3 metų amžiaus bei jų tėveliai 2. Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai 3. Gyventojai, kuriems dantų protezavimo paslaugų nekompensuoja PSDF biudžetas CP	1. Įvairios paskaitos. 720 klausytojų instrukuoti apie dantų valymą, dantų priežiūrą ir sveiką gyvenseną, išdalinta 250 dantų šepetėlių, profilaktiškai patikrinta 701 gyventojas. 2. Profilaktiškai patikrinti 6436 vaikai. Pravesta 1 pamokėlė-pratybos - dalyvavo 28 vaikai, praversti instruktažai apie dantų priežiūrą, skaitytos 2 paskaitos, atlikta profesionali burnos higiena 625 moksleiviams nuo 13 iki 18 m. 3. Suprotezuoti 8 asmenų įvairių technologijų protezais pagal indikacijas.
8.	Bendruomenės sveikatos	1. 14-29 m. jaunimas	1. Paskaitos sveikos mitybos, fizinio

<p>stiprinimo, sveikatos mokymo, šeimos planavimo konsultavimo, sveikatos žinių populiarinimo ir visuomenės sveikatos propagavimo</p>	<p>2. Šiaulių miesto bendruomenė, visos amžiaus grupės</p> <p>3. Sergantieji artritu.</p> <p>4. Lopšelio-darželio „Žiburėlis“ bendruomenė</p> <p>5. Moterys, sergančios krūties vėžiu, 20-85 m.</p> <p>6. Šiaulių miesto bendruomenė</p> <p>7. Būsimos mamos ir tėveliai bei klausytojai nuo 16 iki 40 metų</p> <p>8 Jauni tėveliai, jų vaikai (apie 1000)</p> <p>9. Romuvos progimnazijos bendruomenė</p> <p>10. Sergantieji cukriniu diabetu</p> <p>11. 50-86 m. amžiaus miesto bendruomenės dalis</p> <p>12. Sergantieji cukriniu diabetu</p> <p>13. Vaikai (iki 18 metų) sergantys cukriniu diabetu</p> <p>14. Rėkyvos senjorai</p> <p>15. Neįgalūs ir jų artimieji</p> <p>16. Tyrimo grupė (paaugliai), sveikatos priežiūros specialistai</p> <p>17. Daukanto gimnazijos 15-17 m. mokiniai</p>	<p>aktyvumo temomis, žalingų įpročių prevencija.</p> <p>2. Įtraukta Šiaulių miesto bendruomenė į sveikatinimo veiklą per meną.</p> <p>3. Išklaustytos paskaitos apie naujausius gydymo metodus.</p> <p>4. Žinių apie natūralias gydymo priemones, sveiką maitinimąsi suteikimas.</p> <p>5. Padėta krūties vėžiu sergančioms moterims tapti visavertėmis visuomenės narėmis, pasidalyta patirtimi, informuota visuomenė.</p> <p>6. Miesto bendruomenės aktyvinimas sprendžiant sveikatos problemas.</p> <p>7. Dalyvavo 10700 įvairaus amžiaus bendruomenės narių, surengtas paskaitų ciklas iš 7 paskaitų.</p> <p>8. Suteikta žinių jauniems tėveliams apie vaiko raidą, priežiūrą, bendravimą ir kitų įgūdžių formavimą.</p> <p>9. Suteikta žinių ir įgūdžių sveikatinimo srityje dalyvaujant renginiuose, klasės valandėlių metu, akcijose. Atliktas tyrimas dėl triukšmo mokykloje.</p> <p>10. Sumažinti cukrinio diabeto komplikacijų atsiradimą šviečiant klientus ir jų šeimos narius</p> <p>11. Renginiai ir diskusijos apie sveiką gyvenseną, sveikos mitybos ir judėjimo svarbą.</p> <p>12. Atlikti profilaktiniai tyrimai, sveikos gyvensenos gebėjimų ugdymas.</p> <p>13. Dalinai finansuojant insulinu pompų įsigijimą, aprūpinti 2 vaikai, sergantys diabetu.</p> <p>14. Vienių neįgaliųjų lankymas. Pagerinta Rėkyvos senjorų gyventojų sveikata, suteikiant informacijos apie šiaurietišką ėjimą. Aplinkos tvarkymo talkos.</p> <p>15. Įgavo žinių apie infekcinius susirgimus, jų gydymą, slaugymą, asmens higieną.</p> <p>16. Suorganizuota konferencija „Vaikų sveikatingumas: iššūkiai ir perspektyvos“, 117 dalyvių, skaityti 22 pranešimai, išleistas metodinis leidinys „Ikimokyklinio amžiaus vaikų fizinis raštingumas“.</p> <p>17. Įgijo žinių apie saugią aplinką, sveiką gyvenseną, fizinį aktyvumą,</p>
---	---	--

		18. 6-12 m. mokiniai 19. Šiaulių miesto gyventojai	žalingas priklausomybes. 18. Mokyta sveikos gyvensenos, stiprinta sveikata. 19. Informuoti apie širdies kraujagyslių ligas, 50 žmonių atliktos lipidogramos.
9.	Gyvenamosios aplinkos sveikatinimo	1. Įvairaus amžių grupių ir socialinių sluoksnių miesto gyventojai	1. Maudymosi sezono metu atlikti 68 tyrimai dėl įvairių mikrobiologinių ir fizikinių užterštumo parametrų, gyventojai informuoti dėl saugaus elgesio vandens telkiniuose ir paplūdimiuose.
10.	Mažas pajamas turinčių asmenų sveikatos priežiūros gerinimas	1. Atskirties grupėms bei prostitucijos ir prekybos žmonėmis aukoms, socialiai neapdraustiems, mažas pajamas turintiems, priklausantiems nuo psichotropinių medžiagų. 2. Socialiai neapdrausti, pastovių pajamų neturintys, mažas pajamas turintys, priklausantys nuo psichotropinių medžiagų, benamiai, buvę kaliniai. 3. 578 vaikų, socialiai remtini žmonės	1. Konsultuota žalos mažinimo klausimais, teikta psichologinė ir medicinos konsultacija, organizuota savipagalbos dienos grupė. 2. Pacientai nukreipti į gydymo įstaigas, gavo pirmąją medicinos pagalbą, asmens higienos paslaugas. 10 soc. rizikos grupės asmenų nukreipti į tuberkuliozės dispanserį. Infekcinių susirgimų plitimo kontrolė. 3. Suteiktos fizinės medicinos ir reabilitacijos paslaugos 578 vaikams ir 1 socialiai remtinam gyventojui.
11.	Tikslinės grupės asmenims privalomasis profilaktinis aplinkos kenksmingumo organizavimas	1. Šeimoms, patenkančioms į socialinės rizikos grupę	1. Bendradarbiaujant su Šiaulių m. socialinių paslaugų centru išnaikinti buitiniai kenkėjai (blusos, tarakonai ir kiti buitiniai kenkėjai) 18 probleminių šeimų gyvenamosiose patalpose. Sumažinti užkrečiamų ligų šaltiniai mieste.
12.	Savanoriškos neatlygintinos donorystės propagavimas	1. Šiaulių bendruomenė ir ypač mokiniai 14- 17 m. 2. 18-65 m. amžiaus potencialūs donorai	1. Renginiai apie neatlygintą donorystę, paskaitos, piešinių konkursas, edukaciniai užsiėmimai. Edukacinės paskaitos KDC ir RŠL patologinės anatomijos muziejuje. 2. Pakeisti visuomenės nuostatus apie donorystę, padėti gydymo įstaigoms apsirūpinti saugiais kraujo komponentais.

4. INFORMACIJOS APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTAS PRIEMONES SKLAIDA

Eil. Nr.	Informavimo ir viešinimo priemonės pavadinimas	Įgyvendintų informavimo ir viešinimo priemonių skaičius	Paviešintų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius
1	2	3	4
1.	Vietinė ir respublikinė TV, radijas, spauda	Vietinė TV – 33 laidų Radijas – 1 laidos Vietinė spauda – 76 straipsniai Internetinės svetainės - 123 Leidiniai - 5	72
2	Parodos, konferencijos, seminarai, konkursai	Parodos - 34 Konferencijos – 24 Seminarai – 32 Konkursai – 52 Viktorina – 10 Paskaitos – 260 Mokymai, projektai, instruktažai – 921 Pamokos, pratybos – 157 Popietės, rytmečiai – 127 Diskusijos - 24 Pranešimas – 28 Akcijos, talkos – 74 Renginiai – 617 Užsiėmimai, valandėlės – 8005 Šventės, turnyrai, sąskrydžiai – 282 Tyrimai, apklaustos – 194	69
3	Projektų paraiškos formos, programų vykdymo sutartys, kvietimai teikti programų rengimo paraiškas	76 paraiškos 74 sutartys	74
4.	Spausdinti ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, skrajutės, garso ir vaizdo reklaminė medžiaga)	Plakatai - 13 Lankstinukai - 12038 Skrajutės – 3220 Garso ir vaizdo reklaminė medžiaga - 24 Metodika – 40 Anketa – 1 Kalendoriukai – 200 Padėkos, diplomai – 200 Informaciniai pranešimai – 947 Leidiniai – 4 Informacinė ir edukacinė medžiaga – 256	28
5.	Aiškinamieji ir informaciniai standai	178	33
6.	Išorinės ženklavimo priemonės programos įvaizdžiui formuoti (lipdukai ir kt.)	Informaciniai ženklai, lipdukai – 2564 Kvietimai, skelbimai – 731 Rašikliai – 120 Informaciniai biuleteniai – 70	25
7.	Savivaldybės interneto puslapis	www.siauliai.lt http://www.siauliai.lt/sveikata/index .	74

		php	
8.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų įvertinimo medžiaga	Bendruomenės sveikatinimo programų vykdymo ataskaitos popieriniame variante	74

5. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS

Eil. Nr.	Problemos, susijusios su Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimu	Pasiūlymai, kaip tobulinti savivaldybės visuomenės sveikatos programų rengimą, finansavimą ir įgyvendinimą
1	2	3
1.	Projektų rengėjai dažnai negauna visos prašomos sumos, todėl negali vykdyti visų numatytų ir reikalingų veiklų.	
